

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Корпоративні фінанси»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **« Фінансове забезпечення відновлення енергетичної галузі України пошкодженої внаслідок воєнних дій»**

здобувача Семенюк Христини Володимирівни

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ляхова Олена Олександрівна

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації здобувачів
вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
д.е.н., професор Терещенко Олег Олександрович

Київ 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 71 сторінку, 9 таблиць, 8 рисунків, список використаних джерел з 32 найменувань, додатки.

«Фінансове забезпечення відновлення енергетичної галузі України пошкодженої внаслідок воєнних дій»

Об'єктом дослідження є процес фінансового забезпечення відновлення енергетичної компанії ПрАТ «Укргазвидобуток», яка зазнала пошкоджень внаслідок воєнних дій.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та організаційні засади обґрунтування необхідності інноваційних підходів та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі України.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – є дослідження теоретико-методичних основ фінансового забезпечення енергетичної галузі та розробка практичних рекомендацій щодо стратегій її відновлення внаслідок пошкодження через воєнні дії в Україні.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- дослідити зміст та структуру енергетичної галузі;
- дослідити роль фінансів у відновленні енергетичної галузі;
- дослідити здійснення фінансового контролю у відновлювальних процесах;
- здійснити аналіз грошових потоків ПрАТ «Укргазвидобуток» до початку воєнних дій;
- проаналізувати вплив воєнних дій на грошові потоки в енергетичній компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»;
- здійснити оцінку необхідних фінансових ресурсів для відновлення знищеного критично важливого енергетичного об'єкту компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»;
- дослідити роль держави у фінансовому відновленні енергетичної галузі;
- запропонувати інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлення галузі;
- здійснити розробку та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі.

Практичне значення отриманих результатів. Дослідження на тему «Фінансове забезпечення відновлення енергетичної галузі України пошкодженої внаслідок воєнних дій» має важливе теоретичне, практичне та методологічне значення. Воно не тільки розширює наукові знання у цій сфері, але й пропонує конкретні рішення для відновлення енергетичної інфраструктури, вдосконалює фінансові механізми та методики управління

проектами, що є критично важливим для стабілізації і розвитку економіки України в післявоєнний період.

Результати дослідження сприяють плануванню відновлювальних робіт, при цьому дозволяючи оцінювати ступінь пошкоджень, необхідні ресурси та терміни відновлення. Впровадження сучасних методологій дозволить ефективніше контролювати витрати, терміни та якість виконання робіт.

Генерувальні енергокомпанії визначають, що енергетичні об'єкти передусім потребують зовнішнього захисту для запобігання від подальших руйнувань. Тому компанії закликають до міжнародної підтримки у зміцненні оборони енергооб'єктів та відновленні вже пошкоджених енергетичних об'єктів в Україні. Утім, щодо фінансування відбудови вугільних станцій фахівці галузі зазначають, що такі можливості доволі обмежені.

Рік виконання і захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: відновлювальна енергетика, державне регулювання енергетики, енергетична галузь, грошові потоки енергетичної компанії, енергетичний об'єкт, фінансове забезпечення енергетики

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	8
1.1 Зміст та структура енергетичної галузі	8
1.2 Роль фінансів у відновленні енергетичної галузі	12
1.3 Державне регулювання відновлювальних процесів енергетичної галузі в Україні	16
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ГРОШОВІ ПОТОКИ ПРАТ «УКРГАЗВИДОБУТОК».....	24
2.1 Аналіз грошових потоків ПрАТ «Укргазвидобуток» до початку воєнних дій .	24
2.2 Вплив воєнних дій на грошові потоки енергетичної компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»	28
2.3 Оцінка необхідних фінансових ресурсів для відновлення знищеного критично важливого енергетичного об’єкту компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»	32
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ.....	37
3.1 Роль держави у фінансовому відновленні енергетичної галузі	37
3.2 Інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлення галузі.....	41
3.3 Розробка та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі	50
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	6

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ЄС – Європейський Союз

ISO – Міжнародна організація зі стандартизації

ПЕК – паливно-енергетичний комплекс

ВДЕ – відновлювані джерела енергії

НЕК «Укренерго» – національна енергетична компанія «Укренерго»

АЕС - атомна електростанція

ГЕС – гідроелектростанція

ТЕЦ – теплоелектроцентрально

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що енергетична безпека України в умовах українсько-російської війни є проблемою, яка потребує негайного вирішення. Це питання має першочергове значення не лише для стабільності та безпеки України, а й для стабільності та безпеки Європи та всього світу. Як головний орган енергетичних відносин з Росією, Україна стикається з великими викликами та загрозами в енергетичній сфері.

Енергетична безпека стала дуже важливою в сучасному світі, і забезпечення стабільної енергетичної ситуації є важливим фактором успіху країни. Україна в складному контексті російсько-української війни стикається з величезними викликами та проблемами в енергетичному секторі, пов'язаними зі збереженням та надійним постачанням паливно-енергетичних ресурсів.

На цьому тлі Росія свідомо використовувала енергетичну залежність для політичного тиску на Україну, що призвело до серйозних наслідків для економічного становища України та життя людей. Як важлива транзитна країна Україна стала вразливим суб'єктом у контексті російсько-української війни, що призвело до загострення конфлікту та негативно вплинуло на загальну стабільність країни.

Вплив російсько-української війни на енергетичну безпеку України є багатограним. Такі фактори, як втрата контролю над важливими енергетичними об'єктами, перебої з паливно-енергетичними постачаннями, кібератаки на енергетичну інфраструктуру серйозно підірвали енергетичну стабільність країни. Зокрема, втрата власних природних ресурсів суттєво впливає на енергозабезпечення та ціни для населення та промисловості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні актуальні питання енергетичної безпеки України як головний критерій ефективності функціонування національної економіки знайшли відображення в працях відомих вітчизняних вчених: В. Баранніка, А. Гальчинського, В. Гейця, М. Земляного, Р. Подольця, В. Саприкіна, Б. Стогнія, О. Суходолі, А. Сухорукова, В. Точіліна, А. Шевцова, А. Шидловського.

Однак незважаючи на певну кількість наукових досліджень у цій галузі, зокрема таких, що стосуються гарантування енергетичної безпеки як основного важеля функціонування національної економіки, ще не достатньо висвітлені та розроблені.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є дослідження теоретико-методичних основ фінансового забезпечення енергетичної галузі та розробка практичних рекомендацій щодо стратегій її відновлення внаслідок пошкодження через воєнні дії в Україні.

Завдання дослідження:

1. дослідити зміст та структуру енергетичної галузі;
2. дослідити роль фінансів у відновленні енергетичної галузі;
3. дослідити здійснення фінансового контролю у відновлювальних процесах;
4. здійснити аналіз грошових потоків ПрАТ «Укргазвидобуток» до початку воєнних дій;
5. проаналізувати вплив воєнних дій на грошові потоки в енергетичній компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»;
6. здійснити оцінку необхідних фінансових ресурсів для відновлення знищеного критично важливого енергетичного об'єкту компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»;
7. дослідити роль держави у фінансовому відновленні енергетичної галузі;
8. запропонувати інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлення галузі;
9. здійснити розробку та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес фінансового забезпечення відновлення енергетичної компанії ПрАТ «Укргазвидобуток», яка зазнала пошкоджень внаслідок воєнних дій.

Предмет дослідження - теоретико-методичні та організаційні засади обґрунтування необхідності інноваційних підходів та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі України.

Методи дослідження. Методами дослідження є запропоновані три сценарію розвитку подій на основі регресійного та імітаційного моделювання. В основі моделей лежить принцип прогнозування даних на майбутній період посилаючись на розраховані коефіцієнти впливу та думки експертів у відповідному напрямку.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження являються офіційні статистичні матеріали Державного комітету статистики України, офіційні дані компанії «ДТЕК» та «Укренерго», наукові праці економістів та статті в економічних журналах.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Дослідження на тему «Фінансове забезпечення відновлення енергетичної галузі України пошкодженої внаслідок воєнних дій» має важливе теоретичне, практичне та методологічне значення. Воно не тільки розширює наукові знання у цій сфері, але й пропонує конкретні рішення для відновлення енергетичної інфраструктури, вдосконалює фінансові механізми та методики управління проектами, що є критично важливим для стабілізації і розвитку економіки України в післявоєнний період.

Вже зараз Уряд України й міжнародні партнери розробляють спільне бачення повоєнного відновлення України. Воно включає не лише подолання прямих наслідків війни, але й стратегію розвитку держави в середньостроковій перспективі. Так, низка громадських організацій уже опублікувала бачення повоєнного зеленого відновлення України та його принципів. Зокрема, до нього має належати децентралізація енергосистеми, збільшення частки відновлюваних джерел енергії, відбудова інфраструктури з урахуванням енергоефективності тощо.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі досліджено зміст та структуру енергетичної галузі, роль фінансів у відновленні енергетичної галузі та здійснення фінансового контролю у відновлювальних процесах.

У другому розділі проаналізовано грошові потоки ПрАТ «Укргазвидобуток» до початку воєнних дій, досліджено вплив воєнних дій на грошові потоки в енергетичній компанії та здійснено оцінку необхідних фінансових ресурсів для відновлення знищеного критично важливого енергетичного об'єкту.

У третьому розділі досліджено роль держави у фінансовому відновленні енергетичної галузі, запропоновано інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлення галузі та здійснено розробку та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

1.1 Зміст та структура енергетичної галузі

Державний сектор енергетичної галузі є важливою складовою економічної системи країни. Його сутність полягає у тому, що держава контролює та регулює виробництво, транспортування та постачання енергоресурсів (нафти, газу, вугілля, електроенергії та ін.), а також здійснює інвестування у розвиток енергетичної інфраструктури.

Одне з основних значень державного сектору енергетичної галузі полягає в тому, що він забезпечує надійність та стабільність постачання енергії для підтримки функціонування різних галузей економіки, включаючи промисловість, транспорт, будівництво та сільське господарство. Також полягає не лише у доступності енергії, а й справедливості цін на енергоресурси та рівність можливостей доступу для різних груп споживачів, щоб поєднувати цю доступність із стимулами до енергозбереження – такий пошук оптимуму між формуванням ресурсного забезпечення розвитку енергетики (що іноді вимагає зростання цін) і доступністю продукції енергетики (що вимагає протидії зловживанню монополістичним ціноутворенням).

Енергетична галузь України – складова Паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) України та є галуззю промисловості, одна зі стратегічно важливих галузей економіки України, від успіху, стабільності та сталого розвитку якої залежать життєдіяльність та якість більшості сфер життя, а також безпосередньо добробут громадян та економічне зростання країни.

Основою електроенергетики країни є Об'єднана електроенергетична система України, яка здійснює централізоване енергозабезпечення електроенергією

внутрішніх споживачів і взаємодіє з енергосистемами сусідніх країн, забезпечуючи експорт і імпорт електроенергії магістральними і міждержавними лініями електропостачання і через електростанції.

Державний сектор енергетичної галузі України включає державні підприємства, організації та установи, які здійснюють діяльність у сфері виробництва, передачі, розподілу та постачання електроенергії, теплової енергії та інших видів енергетичних ресурсів.

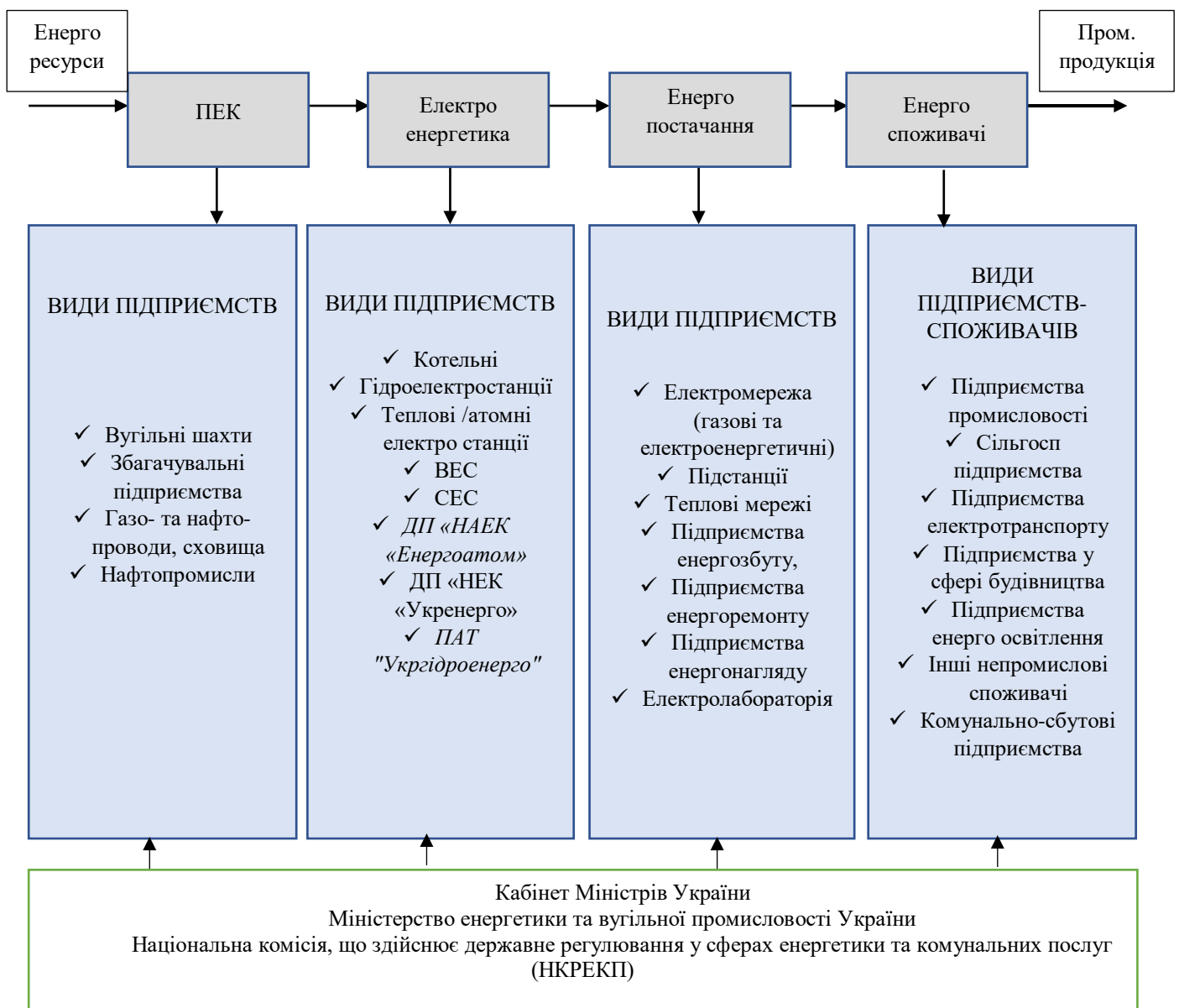

Рисунок 1.1 - Структура підприємств енергетики та їх регулювання

Джерело: розроблено автором на основі [31]

Національна енергетична компанія «Нафтогаз України» (рис.1.2) є одним з найбільших державних підприємств української енергетичної галузі. Вона займається видобуванням, транспортуванням та розподілом природного газу, а також імпортом та експортом енергоносіїв.

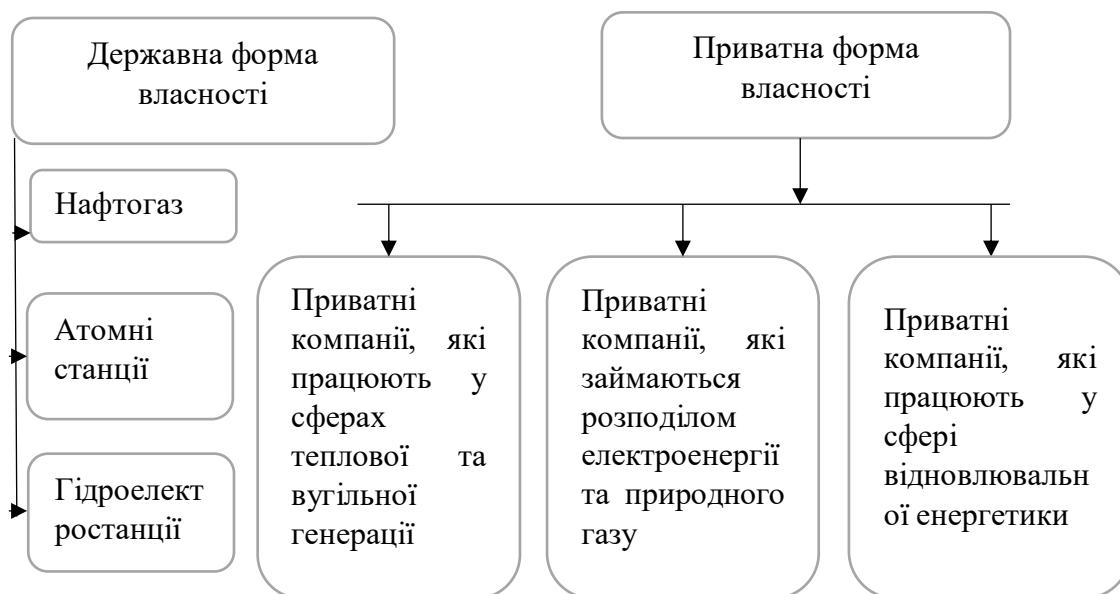

Рисунок 1.2 - Форми власності підприємств енергетичного сектору

Джерело: розроблено автором на основі [31]

Державне підприємство «Енергоатом» відповідає за експлуатацію атомних електростанцій в Україні. Україна має чотири робочих атомних електростанції: Запорізьку, Южно-Українську, Рівненську та Хмельницьку, які забезпечують значну частину електроенергії в країні.

Державне підприємство «Укргідроенерго» відповідає за гідроенергетику в Україні. Воно займається будівництвом, експлуатацією та обслуговуванням гідроелектростанцій.

Крім того, в Україні існують інші державні компанії, що займаються виробництвом, передачею та розподілом енергії, такі як «Укренерго» (відповідальна за трансмісію електроенергії по національній електромережі), «Укртрансгаз» (відповідає за транспортування газу), «Енергоресурс» (займається видобуванням

вугілля та його постачанням для енергетичних потреб), «Укренергоекспорт» (займається експортом електроенергії) та інші.

Державний сектор енергетичної галузі України включає також регуляторні органи, які забезпечують контроль та регулювання діяльності в цій сфері. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), відповідає за встановлення тарифів на енергетичні послуги, контроль якості послуг та захист прав споживачів.

Державний сектор енергетики також може впливати на формування цін на енергетичні ресурси та забезпечувати їх доступність для населення. Крім того, держава може здійснювати регулювання енергетичного сектору з метою зменшення впливу на навколишнє середовище та підвищення енергоефективності.

Також важливою роллю державного сектору енергетики є забезпечення енергетичної безпеки країни, зокрема захист енергетичних об'єктів від терористичних атак та кібератак.

Отже, державний сектор енергетики є важливим елементом економіки та має визначальне значення для стабільного розвитку країни, забезпечення енергетичної безпеки та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Сектор енергетики може відігравати важливу роль у впровадженні енергетичних інновацій та розвитку відновлюваної енергетики. Держава може надавати фінансову та законодавчу підтримку для розвитку нових технологій та відновлюваних джерел енергії, що може допомогти зменшити залежність від імпортованих енергетичних ресурсів та зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Також державний сектор енергетики може відігравати важливу роль у розвитку міжнародного співробітництва в галузі енергетики. Держава може співпрацювати з іншими країнами у питаннях енергетичної безпеки, транзиту енергоресурсів та розвитку відновлюваної енергетики. Такі співробітництва можуть бути важливими для забезпечення енергетичної стабільності та розвитку енергетичних систем країн.

Отже, державний сектор енергетики є важливим елементом економіки та має вплив на багато аспектів суспільного життя. Він відіграє важливу роль у забезпеченні енергетичної безпеки, стабільності постачання енергії та зменшенні впливу на навколишнє середовище. Крім того, державний сектор енергетики може бути ключовим фактором у розвитку енергетичних інновацій та міжнародного співробітництва в галузі енергетики.

1.2 Роль фінансів у відновленні енергетичної галузі

Питання енергетичної безпеки України особливо загострилося з початком російської гібридної агресії проти нашої країни. Агресивні дії в економічній сфері, постійний шантаж російських державних корпорацій та загроза зриву постачання енергетичних ресурсів з Росії (природного газу, ядерного палива, нафти та нафтопродуктів) змусили Уряд поглянути на питання енергетичної безпеки принципово по-новому.

Енергетика – одна зі стратегічно важливих галузей економіки України, від безпечного, стабільного функціонування та сталого розвитку якої залежать життєдіяльність та якість більшості сфер життя суспільства, а також безпосередньо добробут громадян. Важливе значення наш енергетичний сектор має і у глобальному вимірі, адже Україна відіграє важливу роль у забезпеченні енергетичної безпеки всього європейського континенту.

Для досягнення цілей, визначених Енергетичною стратегією України до 2035 року, схваленої розпорядженням КМУ від 18.08.2017 № 605-р, та Планом заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», затвердженого розпорядженням КМУ від 06.06.2018 № 497-р, а також інших галузевих програм, серед яких важливими є інтеграція до

європейських енергетичних ринків, потрібна широкомасштабна модернізація та реформування.

Це і модернізація та будівництво повітряних ліній електропередачі та підстанцій, і впровадження ринкових механізмів, адже на ринку доводиться конкурувати. Водночас низький рівень енергоефективності, зношення енергетичної інфраструктури, залежність від імпортного постачання енергетичних ресурсів – це ті нагальні проблеми, які потребують розв'язання.

Українська енергетика має значний потенціал для залучення інвестицій. Проте протягом тривалого періоду в галузі бракувало прозорих, конкурентних та зрозумілих правил гри для учасників ринку, панували монополії та зарегульованість. Це перешкоджало поступальному розвитку і модернізації української енергетики. А система перехресного субсидювання та дотацій із бюджету стримувала зростання цін на енергоносії для населення, водночас вимивала величезні кошти з бюджету, створювала нерівні умови, перешкоджаючи модернізації та розвитку, впровадженню нових технологій на підприємствах ПЕК.

Реформування енергетики спрямоване на те, щоб привести національне законодавство у відповідність до законодавства, норм та стандартів ЄС, що передбачено Договором про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Завершення імплементації європейського законодавства, впровадження європейських стандартів не лише сприятиме прискоренню позитивних перетворень в енергетичному секторі. Це допоможе вивільнити значний потенціал країни у новітніх сегментах енергетичної галузі, таких як відновлювана енергетика. А сукупно усі ці кроки сприятимуть зміцненню енергетичної незалежності нашої держави та підвищенню якості послуг для побутових споживачів.

Зусилля Уряду з реформування енергетичного сектору мають на меті вивести енергетичний комплекс на принципово новий, якісний рівень розвитку, привести його у відповідність до норм та стандартів ЄС, лібералізувати та сформувати повноцінні ринки природного газу й електроенергії з прозорим та конкурентним ціноутворенням та належним захистом вразливих споживачів.

Глобальні інвестиції в енергетичні технології з низьким вмістом вуглецю стрімко зростають відповідно до швидкого зниження витрат. Але щоб досягти нульового чистого викиду до 2050 року, щорічні інвестиції в чисту енергію в усьому світі повинні зрости більш ніж утричі до 2030 року до приблизно 4 трильйонів доларів. Щоб досягти цього, більшість низьковуглецевих інвестицій, необхідних як у розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються, повинні надходити з приватних джерел, але уряди та міжнародний державний фінансовий сектор також повинні відігравати певну роль.

Спираючись на традиційні та інноваційні нові інструменти фінансування розвитку, сектор може мобілізувати можливості кліматичних інвестицій у найбільш економічно ефективний спосіб, надаючи більш актуальну інформацію, пропонуючи нарощування потенціалу, надаючи цільові стимули та впроваджуючи політику, яка зменшує інвестиції. ризик.

Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) (англ. UNEP, United Nations Environment Programme) за підтримки своїх двосторонніх і багатосторонніх фінансових партнерів сприяє інвестиціям фінансового співтовариства в розвиток з низьким вмістом вуглецю та сталу енергетику. За допомогою ряду проектів ЮНЕП співпрацює з урядами, приватним сектором і фінансовими установами, щоб залучити фінансування приватного сектора та забезпечити готові та економічно ефективні рішення, які прискорюють перехід до більш сталого світу та підтримують уряди в досягненні їхніх національних амбіцій щодо низьковуглецевого розвитку.

ЮНЕП прагне сприяти розвитку екологічно стійких і стійких до клімату економік і країн, віддаючи пріоритет сталому управлінню природними ресурсами та збереженню біорізноманіття, сталим моделям споживання та виробництва, водній безпеці, стійкості до зміни клімату та використанню відновлюваної енергії.

Інноваційне фінансування: визначення та переговори з фінансовими партнерами щодо залучення приватного фінансування для проектів, а також розробка та впровадження інноваційних фінансових механізмів, таких як субсидії процентних ставок, дисконтні кредитні лінії та гарантії, щоб уможливити зниження ризиків

інвестицій і, таким чином, збільшення використання стійких енергетичних технологій.

Технічна допомога: Технічна підтримка для розробки та впровадження проектів, включаючи розробку техніко-економічних обґрунтувань, оцінку екологічного та соціального впливу та управління ризиками, з акцентом на відновлювані джерела енергії та цифрові технології та енергоефективність.

Розвиток потенціалу: Розширення можливостей місцевих партнерів, як державних, так і приватних зацікавлених сторін шляхом розвитку потенціалу для реалізації проектів чистої енергії. Це включає в себе навчальні програми, семінари, коучинг з управління проектами та фінансами, розвиток технічних навичок і розвиток партнерства з громадськими організаціями та місцевими фінансовими установами, щоб стимулювати зміну парадигми фінансування сталої енергетики.

Комунікації та управління знаннями: Розробка платформ знань для зацікавлених сторін разом із стратегіями комунікації та охоплення для підвищення обізнаності про проекти технологій чистої енергії, підкреслюючи їх фінансові та екологічні переваги.

Портфолію проектів ЮНЕП включає понад 50 країн, які працюють як з державним, так і з приватним сектором, включаючи фінансові установи. Він залучив понад 6 мільярдів доларів США на технології чистої енергії, демонструючи їхній фіскальний потенціал та потенціал енергозбереження.

Сфера енергетичних фінансів широка і включає в себе багато зв'язків між енергетичними проектами та фінансовою галуззю. Важливим аспектом цієї галузі є унікальні способи фінансування енергетичних проектів та ініціатив. Ключовою проблемою для виведення на ринок нових енергетичних інновацій у масштабі є доступ до фінансових ресурсів. У багатьох випадках енергетичні проекти фінансуються так само, як проекти в інших галузях промисловості, покладаючись на такі речі, як венчурний капітал, щоб почати роботу.

1.3 Державне регулювання відновлювальних процесів енергетичної галузі в Україні

Оскільки державне регулювання має динамічний і ситуативний характер, а суспільні процеси мають тенденцію до прискорення в часі, система державного регулювання, яка розвинена в будь-якій сфері життя, потребує постійного врахування поступових змін та їх інноваційних напрямків. Вирішення проблеми створення загальноекономічних умов для інноваційної діяльності в Україні було покладено на державу, але, на жаль, держава необґрунтовано відсторонена від регулювання цього процесу.

Особливістю інвестиційно-інноваційного механізму державного регулювання розвитку відновлюваної енергетики є те, що провідна роль належить інноваційним технологічним процесам і розробкам, а також технологіям отримання енергії з відновлюваних і невикопних джерел. Механізм спрямований на активне залучення приватного капіталу, враховуючи його інтереси, і спрямований на розвиток інноваційних потреб у доступі до енергії та стимулюванні її використання. Активізація інноваційної діяльності в енергетиці та стабільна конкурентна політика дозволяють досягти економічного зростання та розвитку. Тому в широкому розумінні механізм визначає орієнтири та заходи реалізації ініціативи, створюючи умови для розвитку партнерства між наукою та бізнесом.

Основними завданнями державних інвестиційно-інноваційних механізмів регулювання розвитку сектору відновлюваної енергетики є:

- максимізувати постачання відновлюваної енергії на основі активного впровадження інноваційних технологій;
- однаково стимулювати інвестиційну та інноваційну діяльність у сфері відновлюваної енергетики та підвищувати конкурентоспроможність на основі результатів науково-технічної діяльності;

- правовий нагляд та захист інтересів інвестиційної та інноваційної діяльності у сфері відновлюваної енергетики;

- створення сприятливих умов для розвитку конкурентного середовища в дослідницькій сфері та підтримки інноваційних бізнес-ініціатив;

- формування сучасних інноваційних структур у дослідницькій сфері;

- забезпечити взаємодію між суб'єктами інноваційної системи та виробниками відновлюваної енергії через розвиток державно-приватного партнерства.

Для досягнення поставлених цілей необхідно вирішити наступні супутні завдання:

- удосконалення законодавчої бази для інновацій та інвестицій у сектор відновлюваної енергетики;

- формування системи інформаційно-консультативної підтримки інноваційної діяльності у сфері відновлюваної енергетики, яка слугуватиме сполучною ланкою між інноваторами та інвесторами;

- розвивати культуру інновацій у сфері відновлюваної енергетики на основі нових технологій, наукової та освітньої діяльності та використання засобів масової інформації;

- підтримка створення та розвитку малих інноваційних підприємств у сфері відновлюваної енергетики в університетах.

Спрямування підприємств на активізацію інноваційної діяльності в напрямку самозабезпечення відновлюваної енергетики є основним завданням і пріоритетним напрямом національної економічної політики, що сприятиме підвищенню майбутнього міжнародного статусу та конкурентоспроможності. Таке концептуальне позиціонування ідеально підходить для підприємств, які обслуговують споживчі ринки, що швидко зростають.

Інвестиційно-інноваційний механізм держави для регулювання розвитку відновлюваної енергетики та підвищення ролі інновацій на етапі економічної стабілізації та відновлення має ґрунтуватися на поступовій трансформації корпоративного менеджменту та технологічних стратегій, а також сприяти визнанню

необхідності пошуку методи розробки, що відповідають вимогам часу та умовам споживчого ринку.

Вирішення цього важливого завдання передбачає економічні та організаційно-управлінські аспекти забезпечення ефективної реалізації комплексу інноваційних розробок у сфері відновлюваної енергетики.

Низький рівень інноваційної активності та ефективності в цьому секторі визначається його характеристиками, успадкованими від радянського періоду, зокрема низьким рівнем попиту на потенціал виробництва енергії відновлюваних джерел та низькою мотивацією органів державної влади та бізнесу (споживачів енергії).

Важко визначити інноваційний напрямок національного регулювання розвитку відновлюваної енергетики, а невизначеність інноваційних параметрів та результатів несе великі ризики для реалізації очікуваних результатів. Необхідно також взяти до уваги, що одні й ті ж інновації у відновлюваній енергетиці можуть проявлятися по-різному в різних країнах і регіонах, навіть дуже близьких з точки зору національних інститутів і стилю життя.

Широке застосування або запровадження технологічних інновацій у сфері відновлюваної енергетики обов'язково супроводжуватиметься необхідними управлінськими, економічними та іншими змінами, але самі ці інновації не завжди вимагають нового технічного оснащення. Тому, коли впроваджується нове обладнання чи технологія, відповідні організаційні зміни часто потрібно планувати одночасно. Чим радикальнішими є ці технологічні інновації, тим більші зміни в організаційних відносинах і нормах потрібні.

Використання інновацій у секторі відновлюваної енергетики сильно залежить від груп споживачів та індивідуальних очікувань. Крім того, коли йдеться про технологічні інновації у секторі відновлюваної енергетики, ефективність підрахувати складніше. Тестування має проводитися в робочому приміщенні, а не в лабораторних умовах, і іноді важко визначити внесок цієї інновації в загальні результати. Нарешті,

доступність таких інновацій має свою ціну, а вартість інновацій у секторі відновлюваної енергетики досить висока.

Екологічний характер інновацій у секторі відновлюваної енергетики стимулює пошук шляхів їх впровадження, які можуть допомогти подолати труднощі та використати властиві їм переваги. Це означає, наприклад, що такі інновації потребують ширшої географічної бази, вимагаючи залучення різних організаційних груп залежно від їхнього розташування. Іншими словами, необхідні методи активізації та мотивації суб'єктів інноваційної діяльності.

Водночас у національній економіці інноваціям та підприємництву у сфері відновлюваної енергетики приділяється мало уваги, не вистачає фінансових та матеріальних ресурсів. Розвиток гальмується бюрократією, опором змінам, несприйняттям інновацій та пов'язаних із ними ризиків корпоративним менеджментом, браком організаційного, управлінського, фінансового та маркетингового досвіду та початкового капіталу.

За період незалежності України організаційні форми, методи та технології державного регулювання сектору відновлюваної енергетики не завжди відображали ресурсну чи інвестиційну спрямованість розвитку енергетики країни, що не дозволяло успішно вирішувати завдання інноваційної трансформації енергетики сектору відновлюваної енергетики. У міру розвитку ринку економічних інновацій відбуваються серйозні структурні зрушення, а галузі продовжують з'являтися та розвиватися, щоб задовольнити потреби бізнесу та громадян, надаючи нові, якісніші послуги. Актуальним є завдання забезпечення інноваційних проривів, у тому числі за рахунок альтернативних джерел енергії.

Державна підтримка інноваційного розвитку економіки має бути зосереджена на зменшенні частки методів, що безпосередньо стимулюють корпоративні інвестиції та інноваційну діяльність (пряме фінансування, безвідсоткова фінансова допомога, пільгові кредити, гарантії банківських кредитів тощо). та відповідно розширити сферу застосування непрямого методу контролю за оподаткуванням, амортизацією та митними важелями.

Нерозвиненість відновлюваної енергетики є природним, оскільки вона повністю ігнорувалась протягом раннього періоду. Однак, оскільки давні проблеми в енергетичній сфері, такі як диверсифікація джерел енергопостачання та підвищення енергетичної незалежності, стають реальністю, інноваційні прориви у сфері відновлюваної енергетики стали ключем до забезпечення високоякісного розвитку. Економічне зростання всієї країни.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) — незалежний державний колегіальний орган, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Утворений Президентом України 27 серпня 2014 року.

У вересні 2016 року Верховна Рада прийняла в другому читанні Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»[2], який набув чинності 26 листопада 2016 року.

Основні завдання:

- державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, у сферах електроенергетики, тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення, на ринках природного газу, нафтового газу, газу вугільних родовищ та газу сланцевих товщ, нафти та нафтопродуктів, а також перероблення та захоронення побутових відходів;
- збалансування інтересів суб'єктів господарювання, споживачів і держави;
- забезпечення прозорості і відкритості діяльності на ринках природних монополій та на суміжних ринках у сферах тепlopостачання, централізованого водopостачання і водовідведення;
- сприяння розвитку конкуренції у сферах виробництва і постачання електричної та теплової енергії, на ринку природного газу, а також перероблення побутових відходів;

- забезпечення проведення цінової і тарифної політики у сферах електроенергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, у нафтогазовому комплексі, сприяння впровадженню стимулюючих методів регулювання цін;
- сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків на основі збалансування інтересів держави, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій;
- забезпечення самокупності діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;
- захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, у нафтогазовому комплексі;
- забезпечення рівних можливостей для доступу споживачів до товарів (послуг) на ринках, які перебувають у стані природної монополії;
- обмеження впливу суб'єктів природних монополій на державну політику та сприяння конкуренції на суміжних ринках з метою забезпечення ефективного функціонування відповідних галузей.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (скорочено — Міндовкілля) — центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Створено 2020 року шляхом реорганізації Міністерства енергетики та захисту довкілля України (2019—2020).

Міндовкілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, лісового, мисливського та водного господарства, використання надр, управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та здійснення державного

нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Міністерство фінансів України (Мінфін України) — центральний орган виконавчої влади України, який формує та реалізує приватну фінансову та бюджетну політику, а також визначає політику у митній та податковій сфері. Міністерство відповідає за те, щоб створювати фінансове забезпечення для виконання державних функцій та умови для стабільного розвитку економіки шляхом ефективного, збалансованого, неупередженого та прозорого управління державними фінансами.

Міністерство діє на підставі Положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375 [2].

Згідно з цим Положенням, Міністерство виконує такі основні завдання:

- аналізує і прогнозує доходи бюджету, щороку розробляє проєкт Бюджетної декларації на середньостроковий період та проєкт закону про Державний бюджет України на наступний рік;
- координує процес виконання Державного бюджету України;
- визначає основні організаційно-методичні засади бюджетного планування, підвищує ефективність управління державними фінансами;
- забезпечує управління державним та гарантованим державою боргом;
- регулює та удосконалює міжбюджетні відносини (відносини між державним та місцевими бюджетами); погоджує обсяги та умови здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантій, здійснює реєстрацію місцевих запозичень і місцевих гарантій;
- інформує громадськість про економічні та фінансові цілі держави, а також про результати виконання Державного бюджету;
- здійснює державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової і бюджетної звітності в Україні;
- проводить оцінку фінансового забезпечення проєктів угод щодо регіонального розвитку та державних програм соціально-економічного розвитку територій;

- забезпечує в установленому законодавством порядку участь держави в капіталізації банків, здійснює управління корпоративними правами таких банків та готує плани їх продажу;
- формує та втілює єдину державну фінансову політику щодо розвитку ринку фінансових послуг, розвитку державних банків, державної іпотечної установи та інших фінансових установ;
- організовує і налагоджує співробітництво з Міжнародним валютним фондом та іншими міжнародними фінансовими організаціями;
- здійснює регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму; співпрацює з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та іншими міжнародними організаціями у цій сфері [40].

Отже, спосіб контролю за діяльністю суб'єктів енергетичного ринку – це передбачений нормативними актами спосіб формування та виконання обов'язкових вимог, перевірок, обмежень, заборон, дозволів на господарську діяльність та продукцію суб'єктів енергетичного ринку. За результатами аналізу можна зробити висновок, що за кордоном переважно використовуються непрямі методи регулювання енергетики. При цьому застосовуються також методи прямого контролю (нагляду). На сучасному етапі соціально-економічного розвитку надання пріоритету національному регулюванню в енергетичній сфері сприяє залученню інвестицій та мотивації енергетичних компаній до раціонального використання ресурсів, впровадження інновацій, зниження витрат та підвищення ефективності. Якість наданих послуг та впровадження та ефективне використання альтернативних джерел енергії.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ГРОШОВІ ПОТОКИ ПРАТ «УКРГАЗВИДОБУТОК»

2.1 Аналіз грошових потоків ПрАТ «Укргазвидобуток» до початку воєнних дій

Станом на 1 січня 2019 року ПрАТ «Укргазвидобуток» визнало резерв під очікувані кредитні збитки в сумі 31 773 тис. грн, що було нижче обґрунтовано оціненого резерву в 118 240 тис. грн. У 2019 році деякі знецінені фінансові активи були погашені, що призвело до зменшення резервів. Станом на 31 грудня 2019 року сума резервів становила 29 520 000 грн і була правильно визнана у фінансовій звітності на кінець 2019 року. Компанія відобразила у звіті про прибутки та збитки та іншому сукупному доході у 2019 році дохід від раніше визнаного зменшення знецінення фінансових активів, зменшення на 86 467 тис. грн порівняно із сумою перегляду резервів на 1 січня 2019 року. Вплив на відстрочений податок на прибуток за 2019 рік склав 15 564 тис. грн.

Станом на 1 січня 2019 року витрати на основні засоби були спотворені через використання непереоцінених майбутніх витрат на розробку та видобуток підтверджених і ймовірних запасів при розрахунку амортизації активів природного газу за попередній період. ПрАТ «Укргазвидобуток» у 2019 році завищило майбутні витрати на розробку та видобуток підтверджених та ймовірних запасів, що призвело до визнання у складі собівартості реалізованої продукції додаткових витрат у сумі 69 735 тис. грн. з наступних причин: Станом на грудень 2019 року вартість основних засобів станом на 31 березня була виправлена, і вплив на відстрочений податок на прибуток за 2019 рік склав 12 552 000 грн.

На основі даних про роботу ПрАТ «Укргазвидобуток» проведемо аналіз техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності до початку воєнних дій за 2020- 2021 роки. Дані наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2020	2021	Відхилення
Дохід від реалізації, тис. грн.	711 965	2 067 084	1 355 119
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	483 442	938 365	454 923
Адміністративні витрати, тис. грн.	22 715	26 239	3524
Витрати на збут, тис. грн.	608	1 389	781
Операційний прибуток, тис. грн.	218 872	1 102 714	883 842
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	28 245	758 682	730 437
Сукупний дохід та прибуток за рік, тис. грн	27 323	760 816	733 493

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

За період аналізу всі показники зросли різною мірою. В результаті чистий фінансовий результат зріс на 730437 тис. грн., загальна виручка і прибуток зросли на 733493 тис. грн., собівартість реалізованої продукції зросла на 454923 тис. грн. При цьому збутові витрати зросли на 781 тис. грн., загальногосподарські витрати – на 3524 тис. грн.

Для глибшого розуміння стану справ проведемо аналіз грошових потоків ПрАТ «Укргазвидобуток» (табл. 2.2)

Таблиця 2.2 – Грошові кошти від операційної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2020	2021	Відхилення
Надходження від покупців, тис. грн.	913 578	2 400 112	1 486 534

Продовження таблиці 2.2

Вартість матеріалів (робіт, послуг), тис. грн.	90 968	188 886	97 918
Витрати на персонал, тис. грн.	29 430	32 843	3 413
Сплачені податки (крім податку на прибуток), тис. грн.	328 541	793 292	464 751
Благодійність, тис. грн.	105 304	144 920	39 616
Інші надходження, тис. грн.	5 134	4 329	-805
Інші витрати, тис. грн.	5 959	2 247	-3 712

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

За даними таблиці 2.2 можемо зробити висновки, що у зв'язку зі збільшенням дохідності компанії зросли і витрати. Надходження від покупців у порівнянні 2020 з 2021 роком зросло на 1 486 534 тис. грн. Вартість матеріалів зросла на 97 918 тис. грн та витрати на персонал зросли на 3 413 тис. грн.

Таблиця 2.3 – Грошові кошти, отримані від основної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2020	2021	Відхилення
Грошові кошти, отримані від основної діяльності, тис. грн	358 510	1 242 253	883 743
Податок на прибуток сплачений, тис. грн	40 995	172 403	131 408
Проценти отримані, тис. грн	3 320	1 680	-1 640
Проценти сплачені, тис. грн	15 594	10 490	-5 104

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

За даними таблиці 2.3 можемо зробити висновки, що грошові кошти, отримані від основної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток» протягом 2021 зросли на 883 743 тис. грн, що свідчить про успішну діяльність підприємства.

Таблиця 2.4 – Грошові потоки від інвестиційної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2020	2021	Відхилення
Придбання основних засобів, тис. грн.	65 662	270 975	205 313
Надходження від реалізації основних засобів, тис. грн.	5 871	97	-5 774
Дивіденди отримані, тис. грн.	18 120	-	-
Надходження від поворотної фінансової допомоги, тис. грн.	626 327	57 101	-569 226
Поворотка фінансова допомога видана, тис. грн.	345 670	2 927	-342 743

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

Таким чином, фінансові результати ПАТ «Укргазвидобуток» у 2021 році покращилися порівняно з попереднім роком, у результаті чого чистий прибуток ПАТ «Укргазвидобуток» склав 758 682 тис. грн (2020: 28 245 тис. грн), головним чином за рахунок зростання середніх цін реалізації. Валовий прибуток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, становив 1 128 719 тисяч гривень (2020 рік: 228 523 тисячі гривень), в основному через збільшення середніх цін продажу.

У вересні та листопаді 2021 року ПАТ «Укргазвидобуток» оголосило про розподіл нерозподіленого прибутку в розмірі 331 148 тисяч гривень за підсумками 2020 року та проміжних підсумків 2021 року, який має бути повністю виплачений у 2021 році.

Чисті надходження грошових коштів, отримані у 2021 році, склали 266 827 гривень (2020 рік: відтік 19 816 гривень).

Станом на 31 грудня 2021 року українські банки тримали грошові кошти та їх еквіваленти в українських гривнях на суму 303 427 гривень (31 грудня 2020 року: 36 698 тисяч гривень). Станом на 1 серпня 2022 року залишок грошових коштів та їх еквівалентів ПАТ «Укргазвидобуток» становив 20,452 тис. гривень, а залишок інших

фінансових активів – 217,196 тис. гривень, що є обмеженням наявності готівки на рахунку. «МР Банк» знаходиться в стадії ліквідації. Заборгованість «МР Банку» погашена в повному обсязі в травні 2022 року.

2.2 Вплив воєнних дій на грошові потоки енергетичної компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»

24 лютого 2022 року Росія почала повномасштабне вторгнення на територію України. У зв'язку з цим наразі існує значна невизначеність щодо майбутнього стану української економіки. Враховуючи непередбачуваність і швидкий розвиток бойових дій, важко оцінити загальний вплив на економіку. Наразі український уряд визначив пріоритетними напрямками оборонну промисловість та соціальне забезпечення. Підприємства продовжували працювати, наскільки це було можливо в умовах війни, і сплачували податки, забезпечуючи тим самим надходження коштів, необхідних фінансовій системі.

Конфлікт порушив бізнес та роботу ПрАТ «Укргазвидобуток», що призвело до призупинення робіт на об'єкті та вплинуло на постачання матеріалів та обладнання та доступність підрядників для виконання робіт на об'єкті. Наразі конфлікт триває, масштаби та тривалість конфлікту невідомі.

Призупинені об'єкти будуть безлюдні, за винятком необхідного персоналу охорони. ПрАТ «Укргазвидобуток» почало відновлювати видобуток у червні 2022 року, але нинішній обсяг виробництва є незначним у порівнянні з довоєнним рівнем. Там, де це можливо, усі інші співробітники працюють віддалено та мають усе необхідне обладнання та програмне забезпечення для полегшення віддаленої роботи. ПрАТ «Укргазвидобуток» продовжуватиме контролювати ситуацію та працювати над захистом своїх активів, персоналу та підрядників.

Розглянемо вплив воєнних дій на фінансово-економічні показники ПрАТ «Укргазвидобуток» протягом 2022-2023 рр.

Таблиця 2.5 – Динаміка техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2022	2023	Відхилення
Дохід від реалізації, тис.грн.	1 865 670	770 919	-1 094 751
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	960 198	400 016	-560 182
Адміністративні витрати, тис. грн.	22 061	28 961	6 900
Витрати на збут, тис. грн.	7 620	3 276	-4 344
Операційний прибуток, тис. грн.	812 548	71 396	-741 152
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	413 912	24 159	-389 753
Сукупний дохід та прибуток за рік, тис. грн	414 217	25 074	-389 143

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

Згідно даних таблиці 2.5 можемо зробити висновок, що воєнні дії суттєво вплинули на прибуток компанії. Дохід від реалізації зменшився на 1 094 751 тис. грн, операційний прибуток на 741 152 тис. грн та чистий фінансовий результат на 389 753 тис. грн. Загалом, сукупний дохід за 2022 рік склав 414 217 тис. грн, а за 2023 25 074 тис. грн, що свідчить про погану дохідність підприємства у порівнянні 2022 та 2023 років.

Далі розглянемо рух грошових коштів ПрАТ «Укргазвидобуток». Спочатку проаналізуємо динаміку руху коштів у результаті операційної діяльності протягом 2022-2023 років (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Рух коштів у результатів операційної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2022	2023	Відхилення
Надходження від реалізації продукції, тис. грн	2 219 755	1 138 949	-1 080 806
Зобов'язання з податків і зборів, тис. грн.	1 277 219	757 469	-519 750
Витрати на оплату товарів (робіт, послуг), тис. грн.	190 811	57 574	-133 237
Чистий рух коштів від операційної діяльності, тис. грн.	540 697	-40 008	-580 705

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

Згідно даних таблиці 2.6 можемо зробити висновок, що компанія зазнає значних збитків, оскільки чистий рух коштів від операційної діяльності у 2022 році був 540 697 тис. грн, а у 2023 компанія пропрацювала у збиток із показником -40 008 тис. грн.

Далі проаналізуємо динаміку руху коштів у результаті інвестиційної діяльності протягом 2022-2023 років (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Рух коштів у результатів інвестиційної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2022	2023	Відхилення
Надходження від реалізації фінансових інвестицій, тис. грн.	-	-	-
Надходження від отриманих відсотків та дивідендів, тис. грн.	-	-	-
Витрати на придбання фінансових інвестицій, тис. грн.	-	-	-
Витрати на придбання необоротних активів, тис. грн.	60 205	118 729	58 524

Продовження таблиці 2.7

Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, тис. грн.	-60 189	-118 706	-178 895
---	---------	----------	----------

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

За даними таблиці 2.7 робимо висновок, що інвестиційна діяльність протягом 2022-2023 років майже відсутня, що свідчить про вплив воєнних дій на території України, оскільки у проаналізованому періоді 2020-2021 років велась активна інвестиційна діяльність на підприємстві.

Розглянемо далі рух коштів у результаті фінансової діяльності (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Рух коштів у результатів інвестиційної діяльності ПрАТ «Укргазвидобуток»

Показники	2022	2023	Відхилення
Надходження від власного капіталу, тис. грн.	-	-	-
Погашення позик, тис. грн.	98 569	-	-
Інші платежі, тис. грн.	336 500	317 778	-18 722
Чистий рух коштів від фінансової діяльності, тис. грн.	-437 496	-317 778	-755 274
Залишок коштів на початок року, тис. грн.	303 427	313 252	9 825
Залишок коштів на кінець року, тис. грн.	313 252	2 494	-310 758

Джерело: розроблено автором на основі аналітичних даних підприємства

Отже, за даними таблиці 2.8 робимо висновок, що компанія є збитковою. Залишок коштів на початок 2023 року складав 313 252 тис. грн, а на кінець 2023 року складав 2 494 тис. грн, що свідчить про те, що протягом року компанія більше витратила коштів, ніж заробляла.

2.3 Оцінка необхідних фінансових ресурсів для відновлення знищеного критично важливого енергетичного об'єкту компанії ПрАТ «Укргазвидобуток»

В листопаді 2023 року відбулася атака безпілотних літальних апаратів на промисловий об'єкт компанії ПрАТ «Укргазвидобуток» Харківської області. В результаті цього відбулися критичні руйнування промислового об'єкту, знищення обладнання, споруд та комунікацій. Спричинені руйнування не дозволяють використання (експлуатацію) об'єкту за прямим призначенням. Для відновлення роботи об'єкту необхідні значні відновлювальні роботи.

Як наслідок атаки ворожих безпілотних літальних апаратів, об'єкт зазнав руйнувань та пошкоджень.

Зруйновано (відновленню не підлягає):

- Службово-експлуатаційний блок (СЕБ), з інструментом, оргтехнікою, спецодягом та матеріалами, які знаходилися всередині
- Блоки підігріву теплоносія з котлами, насосами, обв'язкою, запірною, регулюючою та запобіжною арматурою
- Насосна з перекачки технологічних рідин (5 насосних агрегатів з електродвигунами)
- Теплообмінники (Т-1, Т-2, Т-2г), з обв'язкою та запірною арматурою
- Станція катодного захисту газопроводу.

Пошкоджено – експлуатація можлива після дефектоскопії, ремонту, заміни, реконструкції частин обладнання, приладів та випробування:

- Блок заміру та аналізу газу
- Ємність ЕК-4 (50 м³)
- Сепаратори С-1, С-1г, С-2-1, С-2-2
- Теплообмінник Т-1г
- Вузол вхідних шлейфів (ВВШ) свердловин

- Трубопроводи високого тиску та трубопроводи теплоносія на майданчику УПГ
- Кабельні естакади (силові та контрольні кабелі) по технологічній установці
- Кабельна естакада з силовими кабелями від ДЕС до щитової
- Ємність зберігання одоранту
- Замірна ділянка газопроводу
- Прилади КВПіА вибірково (котрі були в епіцентрі вибухів)
- Вагон-будинки персоналу та складу (вибуховою хвилею, уламками, щебнем пошкоджені вікна).

Оперативно виконані першочергові кроки щодо необхідних поточних ремонтів задля мінімізації негативних наслідків, інвентаризації та оцінки завданої шкоди, підготовки комплексу заходів з потенційного відновлення об'єкту.

Протягом тижня після атаки:

було відновлено електро- та водопостачання вагон-будинків персоналу та охорони.

- Виконано поточний тимчасовий ремонт пошкоджених кабелів.
- Закуплені матеріали для тимчасового ремонту (плівка, профнастил, піна і т.д) і виконані роботи із закриття вікон, ремонту дахів для попередження намокання і зниження втрат тепла. Повній заміні підлягає 7 вікон, частковій заміні частин або фурнітури вікна – 6 шт.

- проведена інвентаризація всіх активів об'єкту задля визначення шкоди, нанесеної прильотами БПЛА.

- Підрозділами Компанії підготовлена програма робіт (з орієнтовними термінами та вартостями) з метою відновлення працездатності об'єкту.

- Проведені зустрічі на об'єкті з можливими підрядниками робіт для відновлення функціонування об'єкту, уточнені основні початкові етапи робіт.

Таблиця 2.9 - Основні роботи програми відновлення пошкодженого об'єкту ПрАТ «Укргазвидобуток»

№	Види робіт	Орієнтовна вартість, млн. грн., без ПДВ
1	Оперативні ремонтні роботи	0,1
2	Технічний огляд та дефектоскопія посудин (сепаратори, ємності, теплообмінники)	0,8
3	Технічний огляд, дефектоскопія та гідровипробування вцілілих трубопроводів	0,5
4	Виготовлення паспортів на обладнання (ФА, КГ, посудини, ємності) замість згорілих	0,5
5	Демонтаж зруйнованого технологічного обладнання та СЕБ	2,0
6	Проект на реконструкції УПГ з проведенням комплексної експертизи	2,5
7	Теплообмінник I ст. (16 МПа) труба в трубі, 1 шт. / замовлення, виготовлення	5,5
8	Теплообмінник II ст. (6,4 МПа) труба в трубі, 2 шт. / замовлення, виготовлення	8,4
9	Блоки підігріву теплоносія БПТ (P=1200 кВт), 2 шт. / замовлення, виготовлення	7,4
10	Виготовлення блочно-модульної насосної перекачки технологічних рідин (5 насосних агрегатів, запірні, запобіжна арматура, КПВіА)	1,5
11	Заміна запірної арматури, яка вийшла з ладу	1,4
12	Закупівля пошкодженого та зруйнованого обладнання КВПіА та АСКВ (2 клапани на 1 ступені), пуско-налагоджувальні роботи	4,8
13	Закупівля пошкодженого та знищеного інструменту, пожежного інвентаря, оргтехніки, приладів, спецодягу і побутових речей	0,8
14	СЕБ: виготовлення та БМР, із кондиціонерами та меблями	15,5
15	Ремонт та діагностика ємності ЕК-4 50 м3	0,12
16	Ремонт огороджувальних на покрівельних конструкцій вагон-будинку комерц. заміру газу	0,14

Продовження таблиці 2.9

17	БМР (вкл. трубу, фасонину, буд. матеріали), реконструкція наливного, ДЕС для складу зберігання хімреагентів та пожінвентаря, водогону на УПГ, благоустрій	20,0
18	БМР із теплоізоляції обладнання та трубопроводів	8,0
19	БМР (вкл. всі кабелі, силові та контрольні) кабельних естакад із заміною кабелів. Відновлення естакади із ввідним силовим кабелем та ремонт 2 кабелів	9,8
20	Монтаж системи пожежного сповіщення та техногенної безпеки РВНС	0,5
21	Відновлення електрохім. захисту газопроводу, заміна станції СКЗ та кабелю до анодного поля	0,15
Всього		90,4

Джерело: побудовано за матеріалами підприємства

Відновлення об'єкту планується здійснювати із залученням спеціалізованих підрядних організацій. Джерелами фінансування будуть власні кошти компанії. Також розглядаються альтернативні варіанти залучення інвестицій, а також можливої часткової компенсації затрат на відновлення Державою. До повного відновлення об'єкту та повторного введення його в експлуатацію видобування газу в частині газоконденсатного родовища неможлива.

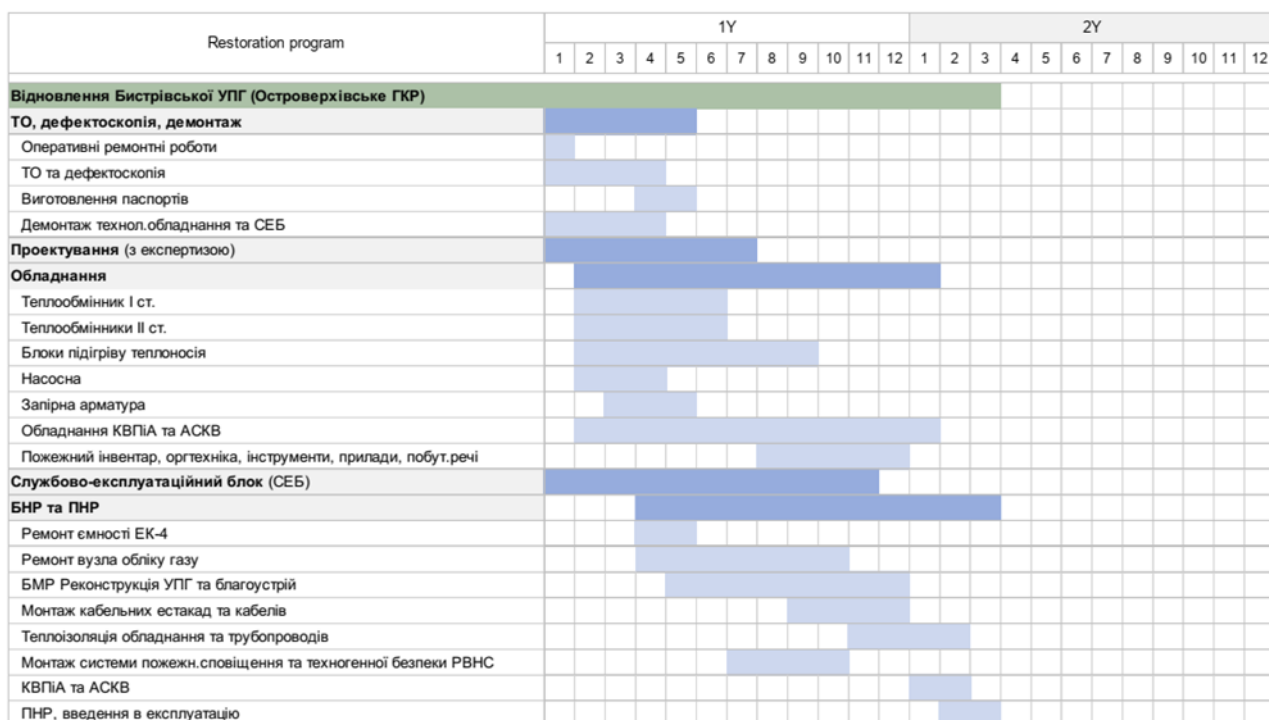

Рисунок 2.1 – Попередній графік ключових етапів програми відновлення

Джерело: побудовано за матеріалами підприємства

Орієнтовні терміни необхідні на проведення робіт складають близько 15 місяців, вартість відновлювальних робіт 90,4 млн.грн (без ПДВ).

Крім прямих збитків (затрати на відновлювальні роботи) є непрямі збитки у вигляді недовидобутку вуглеводнів (газу та конденсату) за період від пошкодження об'єкту до повторного введення його в експлуатацію.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ

3.1 Роль держави у фінансовому відновленні енергетичної галузі

Слід зазначити, що ще до війни масштаби та кількість енергетичних проблем були вражаючими. Військове руйнування інфраструктури лише посилює цю шкоду, роблячи модернізацію енергетичного сектору необхідною: без належного енергопостачання функціонування та відновлення економіки неможливі.

Під час війни часто руйнується інфраструктура, а остаточні втрати в енергетиці будуть відомі лише до кінця війни, що надзвичайно ускладнювало розвиток енергетики України. Крім того, енергетичний сектор є певною мірою похідним, виходячи з розміру та структури економіки, населення, того, що і скільки ми будемо виробляти та експортувати, а також того, як українська економіка інтегруватиметься в європейську регіональну та глобальну економіку. економіка в цілому.

Мабуть, тому влада, обґрунтовуючи та презентуючи нову енергетичну стратегію на нещодавній конференції в Лондоні, акцентувала увагу на різких змінах промислового профілю країни та перспективах експорту низьковуглецевої енергії.

Ймовірно, ці плани будуть піддані критиці. Адже не помиляється тільки той, хто нічого не робить. Але безперечно, що Україна має величезний потенціал для розвитку низьковуглецевої та ефективної нової економіки та енергетичної галузі. Сподіваємося, після закінчення війни відкриється вікно можливостей для трансформації.

Але одних тільки потенціалу та можливостей недостатньо; необхідно докласти зусиль для створення сприятливого середовища для ефективного заохочення

інвестицій. Це, у свою чергу, потребує розуміння рамкових засад ефективної енергетичної політики та, насамперед, уникнення помилок минулого, які фактично призвели до стагнації української енергетики протягом останніх десятиліть.

Енергетична та економічна політика післявоєнного відновлення повинна уникати помилок минулого, а саме:

1. Головними ворогами розвитку енергетичної галузі України в минулому та сьогодні є патерналізм та популізм. Ці дві взаємопов'язані проблеми (рівень популізму лише посилюється у відповідь на патерналізм, дедалі більше підживлюючи патерналістські очікування громадян) створюють бар'єри для запровадження економічно обґрунтованих цін на послуги енергопостачання та суттєво обмежують інвестиційну привабливість та енергомодернізацію. У минулому серед громадян фактично існував консенсус щодо того, щоб вимагати від уряду низьких тарифів (завжди вважаючи, що ціни зависокі, і тому ніколи не довіряли уряду), тоді як уряд використовував тему тарифів для політичних баталій.

Водночас низькі ціни жодним чином не сприяють економії енергоспоживання, а неявні субсидії лише створюють можливості для бенефіціарів корупції, не кажучи вже про «міжнародну» корупцію, як-от «Газова схема», яка зрештою збільшує потреба в енергозалежності. Зважаючи на високу залежність від імпортованих енергоресурсів, це становить серйозну загрозу національній безпеці та зрештою стає реальністю.

2. Невелика група людей отримує величезні прибутки без прозорості. У сприятливому контексті, створеному популістською енергетичною політикою, непрозоре планування та корупція (особливо олігархії) стають можливими через брак прозорості.

3. Надмірне розширення ролі держави, що, з одного боку, є спадщиною Радянського Союзу, а з іншого боку, обумовлене лише популістськими гаслами про тарифи (отже, необхідність прихованих субсидій), з одного боку, тарифів, і, з іншого боку, прагненням до тіньового плану), і допускається через патерналістські очікування споживачів. Цей фактор зрештою призводить до надмірного

представництва держави як власника енергетичних активів і, з іншого боку, до надмірного втручання в енергетичні ринки.

Роль держави у власності та регулюванні енергетичних активів має бути чітко встановлена (навіть на етапі бачення майбутнього енергетики) та спрогнозована, але чітко обмежена. Роль держави як власника енергетичної галузі України була дуже високою протягом багатьох років, з тенденцією до централізації в окремі роки. Водночас в українських реаліях, за рідкісним винятком, державна власність демонструє неефективність.

З іншого боку, повну «приватизацію» не слід вважати панацеєю, оскільки факт приватних власників не завжди означає адекватність та ефективність (йдеться про олігополію чи монополію, приховування прибутковості, природні неконтрольовані витрати монополії тощо). Концентрація ринку може мати негативні наслідки незалежно від того, чи є власник приватним чи державним. Водночас державне втручання в регулювання галузі також має бути помірковано обмеженим. Загалом, ключовою роллю є здатність виявляти та запобігати зловживанням, захищати вразливих споживачів і реагувати на шоки, а також запобігати цьому, наскільки це можливо, за допомогою відповідних механізмів.

4. Національна енергетична безпека не має пріоритету над індивідуальними інтересами. Хоча в минулому було достатньо можливостей для підвищення національної самодостатності та зміцнення національної енергетичної незалежності, непрозорі та іноді неринкові інтереси окремих суб'єктів або помилкова енергетична політика держав, навмисна чи ненавмисна, призвели до збільшення залежності від імпорту, або без згоди окремих учасників становлять загрозу національній безпеці. Саме так відбувається з постачанням нафтопродуктів і залежністю від поставок з Росії та Білорусі, наприклад.

5. Питання стратегічного планування. Більшість цілей розвитку енергетики, поставлених у стратегічному документі, не досягнуто або є значні відхилення від їх реалізації. У деяких випадках цілі, визначені в різних стратегічних документах, не

можуть бути пов'язані між собою. У деяких випадках заявлені цілі або терміни реалізації були переглянуті, але не досягнуті.

Про зростаюче бажання різною мірою відобразити «світле майбутнє» в планах і стратегіях і говорити не доводиться, та й розуміння того, як це реалізувати, слабке. Головне, щоб картинка була красивою і подобалася цільовій аудиторії. Однак основними перешкодами для реалізації програми стали відсутність реальних фінансових стимулів, відсутність прозорості та бажання ручного управління.

Крім помилок минулого, слід також зосередитися на факторах, які, безсумнівно, формуватимуть майбутній енергетичний каркас України. Хоча існує значна невизначеність щодо найближчих перспектив для країни, економіки та енергетичної галузі в цілому, багато факторів зараз очевидні. Вони настільки важливі, що нехтування ними обов'язково призведе до провалу всіх модернізаційних планів і намірів. Тому в новій енергетичній політиці України їх можна сміливо звести до рівня необхідності.

Серед них слід виокремити:

1. Об'єктивну необхідність економічної інтеграції України в Європу та політичний намір України інтегруватися в ЄС. Сьогодні ми стоїмо на межі ціннісного розлому: по один бік ЄС і Захід, а по інший – агресивна Росія, яка завдяки своїй повільній експансіоністській політиці незабаром стане енергетичним додатком Китаю. Наприклад, бажання домінувати при пошуку нових ринків і дешевих ресурсів). Зі зрозумілих причин другий варіант для України не підходить.

У свою чергу, прагнення України інтегруватися в ЄС (суто економічно або повноцінно) вимагає запровадження європейських правил і норм енергетичного сектора. Це передбачає, серед іншого, необхідність реалізації парадигми енергетичного переходу, налагодження нормальних ринкових відносин та відповідного державного втручання в роботу цих ринків.

2. Енергетичний перехід: тенденції декарбонізації та розвиток відновлюваної енергетики, децентралізація та розподілена генерація, перехід до біовідновлюваних видів палива та газу та майбутній перехід до синтетичних електронних вуглеводнів

та електронного палива. Крім того, слід визнати, що енергетичний перехід стане важливим фактором міжнародної конкуренції країн і галузей (через такі інструменти, як SVAM), а також геополітичної боротьби.

3. Як і будь-який сектор економіки, розвиток енергетичного сектору може ґрунтуватися лише на прибутковості та вимагає належної прозорості та передбачуваності в національній політиці. У свою чергу, основою для фінансування модернізації та реконструкції енергетичного сектору мають бути інвестиції, а не надмірна залежність від міжнародної допомоги чи компенсації, коли інвестиції є непривабливими. Інвестиції, які можна залучити лише у сприятливому бізнес-середовищі, мають вищий потенціал для створення робочих місць та сталого економічного зростання.

4. Політика щодо прозорих та передбачуваних послуг енергопостачання за економічно обґрунтованими цінами, що закладе основу для сталого розвитку енергетичного сектору та передбачуваності для споживачів.

5. Енергетичний сектор не може виступати донором інших секторів економіки. Якщо є сенс надавати цінні пільги на послуги з енергопостачання окремим підприємствам або секторам відповідно до економічної політики країни (що має, згідно з очікуваннями, створювати більшу додану вартість, ніж запропоновані пільги), то такі субсидії мають надаватися безпосередньо державою надходження з відповідних джерел.

3.2 Інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлення галузі

Ризик війни та епідемії в нашій країні продовжує існувати, що має надзвичайно значний негативний вплив на світовий економічний процес. У невизначеному середовищі монетарні політики в різних країнах завжди стикаються з важким політичним вибором. Плани реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР) під загрозою

зриву. У багатьох найбідніших країнах світу пандемія скасувала зростання доходів протягом багатьох років. Більшість країн, що розвиваються, мають обмежені можливості використовувати фіскальну політику для підтримки відновлення та повернення на шлях сталого розвитку.

На тлі макроекономічної невизначеності інвестиційні перспективи в більшості країн, що розвиваються, є похмурими. Глобальні інвестиції відновилися на 7,5% у 2021 році після скорочення на 2,7% у 2020 році. Проте високі темпи зростання здебільшого були зумовлені низькою базою в більшості економік і надзвичайно сприятливим політичним середовищем. Відновлення інвестицій було нерівномірним у різних країнах і регіонах. Понад 50% глобального зростання інвестицій у 2021 році буде зумовлено зростанням інвестицій у Китаї та Сполучених Штатах. Хоча глобальні прямі іноземні інвестиції (ПІІ) різко відновилися у 2021 році, майже три чверті їх надійшли з розвинутих економік. Інвестиції в країни, що розвиваються, відновлюються повільніше.

Відновлення інвестицій також було нерівномірним у різних секторах економіки. У великих розвинутих країнах відновлення інвестицій відбулося головним чином завдяки збільшенню витрат на машинобудування. У Сполучених Штатах різке відновлення валового капіталу також було зумовлене високими показниками в секторі продуктів інтелектуальної власності, який включає програмне забезпечення та дослідження та розробки. У Китаї, незважаючи на подальше уповільнення інвестицій у будівництво, цільова фіскальна політика підтримуватиме інвестиції в технології та інновації.

Глобальне зростання інвестицій має тенденцію до сповільнення на тлі високої глобальної невизначеності, жорсткіших фінансових умов і ослаблення політичних стимулів. Для багатьох країн, що розвиваються, високий державний борг і зростання вартості запозичень обмежують здатність урядів підтримувати масштабні державні інвестиції. Приватні інвестиції послабилися в різних країнах через високий рівень невизначеності щодо перспектив зростання, умов попиту та підвищення процентних

ставок. Враховуючи слабке відновлення доходів, багато компаній не в змозі обслуговувати великі суми боргу, що, у свою чергу, обмежує їхні капітальні витрати.

Порівняно з періодом до епідемії, відношення боргу нефінансових компаній до ВВП як у розвинутих економіках, так і в країнах з економікою, що розвивається, значно зросло. Водночас у країнах із більшими геополітичними ризиками Політична та соціальна невизначеність зросла, а інвестиційні перспективи затьмарилися. Слабкі довгострокові інвестиції не тільки перешкоджають зростанню продуктивності, але й загрожують прогресу в усіх сферах сталого розвитку.

Довгострокові інвестиційні перспективи є особливо складними для країн, що розвиваються, чия економіка значною мірою залежить від викопного палива. Незважаючи на те, що ціни на нафту та газ різко зросли в 2021 році і продовжувалися в 2022 році через геополітичні ризики, інвестиції багатьох великих виробників викопного палива відновлювалися повільно.

Оскільки світ рухається до нульового чистого викиду вуглецю, ці країни зазнають величезних економічних і фінансових втрат. За оцінками, до 2036 року активи, які працюють на викопному паливі, можуть втратити вартість до нуля на суму від 11 до 14 трильйонів доларів. Таким чином, необхідні комплексні плани для забезпечення диверсифікації інвестицій в економіку в напрямку нових, низьковуглецевих технологій.

Загалом ЮНКТАД прогнозував, що імпульс зростання у 2021 році може бути нестійким і що глобальні потоки ПІІ у 2022 році можуть йти за низхідною траєкторією або в кращому випадку залишатися незмінними [8]. Прогноз враховує різні гальмівні наслідки та потенційні стабілізуючі фактори, а також бере до уваги структуру загальних ПІІ у розмірі 1,6 трлн доларів США у 2021 році, цифра, яка не відповідає історичним максимумам для деяких регіонів-одержувачів, особливо Європи, тому ймовірно помірне зниження. Однак, навіть якщо потоки залишаються відносно стабільними з точки зору вартості, нова проектна діяльність може бути більш чутливою до невизначеності інвесторів.

Проте інвестиції у відновлювану енергетику мають свій шлях розвитку, в основному через військову агресію Російської Федерації, яка дала безпрецедентний поштовх розвитку відновлюваної енергетики. Збої в постачанні викопного палива підкреслили переваги відновлюваної електроенергії з точки зору енергетичної безпеки, що змусило багато країн посилити політику підтримки відновлюваної енергії. У той же час зростання світових цін на викопне паливо зробило сонячну та вітрову енергію більш конкурентоспроможними порівняно з іншими видами палива.

Протягом наступних п'яти років потужність відновлюваної енергетики збільшуватиметься набагато швидше, ніж очіувалося рік тому. Очікується, що відновлювана енергетика зросте майже на 2400 ГВт між 2023 і 2027 роками, що еквівалентно всій встановленій потужності Китаю. Це на 85% більше, ніж за попередні п'ять років, і майже на 30% більше, ніж минулорічний прогноз. За оцінками, на відновлювані джерела енергії припадатиме понад 90% нових енергетичних потужностей, доданих у всьому світі протягом прогнозованого періоду. Перегляд у бік збільшення в основному викликаний Китаєм, Європейським Союзом, Сполученими Штатами та Індією, які впроваджують існуючу та нову політику та реформи швидше, ніж очіувалося, у відповідь на енергетичну кризу.

Інвестиції в чисту енергетику зростають і досягнули 1,3 трильйона доларів США в 2022 році, що становить майже три чверті зростання загального обсягу інвестицій в енергетику. Середньорічні темпи зростання інвестицій у чисту енергію за п'ять років після підписання Паризької угоди у 2015 році дещо зросли. Більше 2%. З 2020 року ця цифра зросла до 12%, що значно нижче рівня, необхідного для досягнення міжнародних кліматичних цілей, але це важливий крок у правильному напрямку. Найвищий рівень інвестицій у чисту енергетику у 2021 році мав Китай (380 мільярдів доларів), за ним йдуть Європейський Союз (260 мільярдів доларів) і Сполучені Штати (215 мільярдів доларів).

Позитивна тенденція базується на відновлюваних джерелах енергії; хоча витрати зросли в останні місяці, чисті технології, такі як вітрові та сонячні системи, залишаються найдешевшими варіантами для нового виробництва електроенергії в

багатьох країнах, навіть якщо в Україні піднімуться надзвичайно високі ціни на вугілля та природний газ. Відновлювані джерела енергії, електромережі та зберігання наразі становлять понад 80% загальних інвестицій в енергетичний сектор.

На сонячну енергетику припадає майже половина нових інвестицій у відновлювану енергетику, причому витрати рівномірно розподіляються між комунальними підприємствами та розподіленими сонячними системами. Фокус вітроенергетики зміщується в море: 2020 рік став рекордним роком для розгортання на суші, тоді як 2021 рік став рекордним роком для офшорної генерації, коли було вироблено понад 20 ГВт електроенергії вартістю близько 40 мільярдів доларів. Інвестиції в накопичувачі акумуляторів досягають нових максимумів до 2022 року зросли більш ніж удвічі до майже 20 мільярдів доларів.

В основному це пов'язано з розгортанням мережі, на частку якого у 2021 році припадало понад 70% загальних витрат. Дизайнерські рішення всіх великих виробників неординарні. Китай прагне до 2025 року ввести в експлуатацію близько 30 ГВт, а в Сполучених Штатах уже заплановано або будується проекти потужністю понад 20 ГВт.

Уряд посилив підтримку енергетичних інновацій, надаючи поштовх для раннього розвитку нових технологій. Стартапи в США та Європі залучили рекордні обсяги фінансування, зокрема в багатообіцяючих технологіях, таких як зберігання енергії, водень і відновлювані джерела енергії.

В Україні перспективи інвестування у відновлювану енергетику мають значний потенціал. Незважаючи на те, що світова частка відновлюваної енергетики перевищила позначку в 25%, і незважаючи на активні зусилля приєднатися до світової тенденції, частка відновлюваної енергії в її енергетиці залишається на рівні трохи більше 6%.

Основною проблемою, яка перешкоджає розвитку відновлюваної енергетики в країні, є недостатня пропозиція інвестицій. Однією з головних причин відсутності інвестиційних потоків у сектор залишається нестабільний стан активності інвесторів у секторі відновлюваної енергетики, що знижує їхню впевненість у перспективах та

інвестиційні стимули. Наприклад, у 2008 році в Україні запроваджено «зелені» тарифи – спеціальні тарифи на купівлю електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії на електростанціях.

Він мав діяти до 2030 року. Однак у 2020 році умови змінилися: для інвесторів нових виробничих потужностей запроваджено модель розподілу квот державної підтримки за принципом аукціону (№ 555-IV Закону України в редакції 2003 року). Хоча обсяги та механізми державної підтримки альтернативної енергетики в Україні потребують оптимізації, а зміни, здійснені державою у 2020 році, є певною мірою виправданими, вони негативно впливають на інвестиційну активність, оскільки для інвесторів це не важлива не система пільгового інвестування, а стабільність умов функціонування, «правила гри» інвестиційного ринку та непорушність прав, наданих законодавством [10].

Незважаючи на численні неузгодженості в законодавстві, інвестиції в Україну продовжують надходити, і тут варто проаналізувати їх структуру за принципом спрямованості. Зрозуміло, що основна частка іноземних інвестицій в Україні спрямовується на так звані інструменти участі в капіталі, тобто прямі інвестиції, які передбачають набуття інвестором ефективного контролю над підприємством-реципієнтом.

Водночас варто зазначити, що питома вага боргових інструментів має чітку тенденцію до зростання. Якщо у 2000 році лише 2% прямих інвестицій були в боргових інструментах, то до 2020 року ця частка досягла 28%. Це свідчить про більш активну інтеграцію України у світові фінансові ринки та розширення інвестиційного інструментарію в результаті залучення більш ліквідних активів, особливо боргового капіталу.

Наступним кроком у розвитку інвестицій у «зелену» енергетику (особливо ВДЕ) є ухвалення у 2020 році Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо сприяння залученню інвестицій в Україну» (набрав чинності 1 липня 2021 року) привабливість та впровадження нових фінансових інструментів. На основі зарубіжної практики закон дає визначення та основні принципи «зелених»

облігацій. «Зелені облігації» - це облігації, проспекти (рішення про випуск та облігації України - умови випуску), які передбачають, що залучені кошти будуть використані виключно для екологічних проєктів або його окремих етапів фінансування» [11].

У світовій практиці основним критерієм визначення боргових фінансових інструментів як «зелених» є чітка відповідність Принципам зелених облігацій, виданим Міжнародною асоціацією ринків капіталу (ISMA). Ці принципи включають таке визначення: «Зелена» облігація — це будь-який тип облігаційного інструменту, доходи від якого призначені для фінансування або рефінансування деяких або всіх нових та/або існуючих екологічних проєктів, які відповідають чотирьом основним критеріям екологічної облігації. компонент. принцип [12].

Таким чином, Принципи «зелених» облігацій містять конкретні вказівки щодо добровільного процесу, який забезпечує прозорість і розкриття інформації та сприяє справедливому розвитку ринку «зелених» облігацій шляхом пояснення того, як випускаються «зелені» облігації. Ці «Принципи» призначені для широкого використання на ринку: вони скеровують емітентів щодо того, як використовувати ключові компоненти, залучені до випуску «зелених» облігацій; ; вони надають вказівки, визначаючи важливі кроки для допомоги андеррайтерам у сприянні транзакціям, спрямованим на збереження цілісності ринку.

Тому чотири принципи роблять облігації «зеленими»:

1. Інвестиційний прибуток використовується за цільовим призначенням;
2. Процес оцінки та відбору проєктів повністю відкритий для інвесторів;
3. Управління квитанціями є прозорим, і аудитори повинні брати участь;
4. Забезпечте прозору та оновлену звітність про етапи реалізації проєкту та переконайтеся, що результати відповідають встановленим цілям.

На тлі невизначеності світові тенденції на ринку зелених облігацій неоднозначні. За даними Міжнародного агентства з відновлюваної енергетики, основним засобом інвестування у відновлювану енергетику протягом останнього десятиліття була заборгованість енергетичних компаній у формі традиційних

банківських позик або «зелених» облігацій (на частку яких припадає понад 80% усієї відновлюваної енергії). Використовуйте) інструменти фінансування).

На кінець 2022 року глобальний випуск зелених облігацій становив 56% від загальної кількості боргових інструментів сталого розвитку. Крім того, варто зазначити, що сам ринок впав на 16% за 2022 рік порівняно з 2021 роком (з \$58,24 млрд до \$487,1 млрд). Водночас, це зниження є найменшим серед інших фінансових інструментів сталого розвитку – на 20-40%. Ця тенденція чітко пов'язана з агресією Російської Федерації та енергетичними санкціями, що виникли внаслідок цього, змушуючи гравців ринку тимчасово переорієнтувати частину своїх інвестиційних потоків з відновлюваних джерел енергії на викопне паливо (яскравим прикладом є політика Німеччини щодо відновлення роботи в енергетиці, що працює на викопному вугіллі). покоління) завод).

Експерти [13] вважають, що з подальшим зростанням «зелених» інвестицій цей ухил у бік впровадження концепції сталого розвитку та переходу на чисту енергетику має змінитися впродовж наступних років. Експерти стверджують, що у 2023 році співвідношення інвестицій між відновлюваною енергією та викопним паливом досягло 1,7:1. Іншою важливою тенденцією «зелених» інвестицій є їх висока концентрація (понад 90% усіх «зелених» інвестицій) у невеликій групі країн – Китаї, ЄС, США, Індії та Японії.

Водночас слід підкреслити, що впровадження ініціатив щодо подолання зміни клімату гальмується зростанням усвідомлення нерівномірності розподілу інвестиційних ресурсів між економіками світу. У цьому випадку Україна перебуває у вигідному становищі, і з точки зору вступу України до ЄС кошти, залучені за рахунок державного боргу, можуть бути спрямовані на розвиток відновлюваної енергетики.

За останні п'ять років світові фінансові ринки запустили низку фондів зелених облігацій. У той же час було створено кілька індексів зелених облігацій, щоб відстежувати ефективність і допомогти формалізувати визначення зелених облігацій. Індокси зелених облігацій використовують усталені методології, щоб визначити, чи належить конкретна облігація до категорії «зелених», і дозволяють інвесторам

інвестувати в портфель «зелених» облігацій для диверсифікації ризику. Органом сертифікації виступає організація, яка розраховує індекс «зелених» облігацій. Основні індекси включають Barclays MSCI, Bank of America Merrill Lynch, Standard & Poor's, Moody's тощо.

Вони допомагають підвищити прозорість ринку та зменшити інформаційну невизначеність, надаючи дані про рівні ризику. За дотримання кількох вимог інвестори можуть інвестувати лише в облігації, визнані еталонним індексом, тому включення до індексу є обов'язковою ознакою для таких інвесторів.

Є лише один приклад випуску «зелених» облігацій в Україні. 3 листопада 2021 року НЕК «Укренерго» випустила на Лондонській фондовій біржі п'ятирічні стійкі «зелені» єврооблігації (Green and Sustainability-linked bonds) на загальну суму 825 млн доларів США дохідність становить 6,875%. Більша частина коштів від емісії (19,3 млрд грн) була спрямована на погашення заборгованості перед ДП «гарантовані покупці» (оператор енергосистеми України, покликаний підтримувати генерацію ВДЕ за «зеленим» тарифом). Єврооблігації забезпечені безумовною та безвідкличною державною гарантією України. Кредитний рейтинг емісії еквівалентний суверенному кредитному рейтингу України від Moody's і Fitch Ratings.

Ми очікуємо фундаментальних змін у політиці для стимулювання інвестицій у відновлювану енергетику. Такі стимули можуть бути запроваджені шляхом: забезпечення більшої прозорості щодо компаній, які здійснюють «зелений» перехід, впровадження механізмів на законодавчому рівні для захисту прав малих приватних інвесторів та бенефіціарів пенсійних фондів, у тому числі на основі впливу одержувачів інвестицій на суспільство; і суспільство (активно або негативно) розкривати питання інформаційного середовища щодо напряму інвестування своїх коштів; надавати гарантії того, що інвестиційні продукти та стратегії відповідають уподобанням інвестора.

3.3 Розробка та застосування фінансових стратегій для стимулювання інвестицій у відновлення енергетичної галузі

Доступність фінансування для проектів за договорами про підвищення енергоефективності на рівні країни і належних використовуваних механізмів фінансування визначається такими факторами:

- рівень доходів;
- макроекономічні параметри (рівень інфляції та процентні ставки);
- прийняття в країні політик щодо енергоефективності;
- стан банківського сектору.

На рис. 3.1 наводиться стислий огляд типових заходів з підтримки у сфері енергоефективності та основних макроекономічних параметрів.

Згідно з наведеними нижче даними, у випадку країн з доходами нижче середнього рівня найбільш поширеними механізмами підтримки інвестицій в енергоефективність, включно з договорами про підвищення енергоефективності, є фінансові стимули для проектів у сфері енергоефективності та фонди для часткового гарантування ризиків.

Країна	Процентна ставка, %	Група країни	Інструменти підтримки ринку ЕСКО	Група країни	Типовий механізм підтримки у сфері енергоефективності
Японія	-0,10	Рівень доходів високий	Субсидії для енергоефективної модернізації	Країни з високим рівнем доходів	Субсидії для енергоефективної модернізації
Таїланд	1,50	Рівень доходів вище середнього	Оборотний фонд енергоефективності		Європейські структурні та інвестиційні фонди, програма «Горизонт 2020», допомога з метою розробки проєктів,
Малайзія	2,75	Рівень доходів вище середнього	Фінансові стимули для проєктів у сфері енергоефективності (зусилля щодо національного плану дій у сфері енергоефективності)		Європейський фонд енергоефективності (фонд розподілу ризиків)
Євросона	3,00	Рівень доходів високий/середній	Європейські структурні та інвестиційні фонди, програма «Горизонт 2020», допомога з метою розробки проєктів, Європейський фонд енергоефективності (фонд розподілу ризиків)		Фонд ЕСКО Фінансування та гранти декількох відомств Супер-ЕСКО
Південна Корея	3,50	Рівень доходів високий	Фонд ЕСКО	Країни з рівнем доходів вище середнього	Оборотний фонд енергоефективності Фінансові стимули для проєктів у сфері енергоефективності
Сінгапур	3,58	Рівень доходів високий	Фонд ЕСКО		Капітальні субсидії на капітальні витрати у сфері енергоефективності; звільнення від податку на доходи для ЕСКО
Китай	3,65	Рівень доходів вище середнього	Капітальні субсидії на капітальні витрати у сфері енергоефективності; звільнення від податку на доходи для ЕСКО		Супер-ЕСКО
Об'єднані Арабські Емірати	4,65	Рівень доходів високий	Супер-ЕСКО	Країни з рівнем доходів нижче середнього	Фіскальні та податкові стимули для проєктів у сфері енергоефективності
Сполучені Штати Америки	4,75	Рівень доходів високий	Підтримувані державою програми для публічного та приватного сектору		Фонди для часткового гарантування ризиків та інша фінансова допомога
Саудівська Аравія	5,25	Рівень доходів високий	Супер-ЕСКО		Підтримувані державою програми, фінансування від донорів та міжнародних фінансових установ
Філіппіни	6,00	Рівень доходів нижче середнього	Фіскальні та податкові стимули для проєктів у сфері енергоефективності		
Індія	6,50	Рівень доходів нижче середнього	Фонди для часткового гарантування ризиків та інша фінансова допомога		
Україна	25,00	Рівень доходів нижче середнього	Підтримувані державою програми, фінансування від донорів та міжнародних фінансових установ		

Рисунок 3.1 - Макроекономічні фактори, які впливають на механізми підтримки у сфері енергоефективності

Джерело: розроблено автором на основі [24]

Стан банківського сектору України та його готовність інвестувати в енергоефективність можуть бути важливими факторами підтримки стабільного розвитку ринку ЕСКО в країні.

Варто зазначити, що найбільші українські банки наразі мають диверсифіковані кредитні портфелі за напрямками, пов'язаними з ЕСКО-бізнесом. Малий і середній бізнес відіграє важливу роль у кредитному портфелі секторів, пов'язаних з підприємницькою діяльністю ЕСКО в Україні.

Тому український банківський сектор може відігравати вирішальну роль у фінансуванні ЕСКО-проектів, оскільки в країні запроваджено відповідні інструменти для підтримки ринку ЕСКО.

Загальна вартість українського ринку енергетичного обладнання та енергоефективності становить 3,0-3,5 млрд доларів США на рік.

У 2022 році, незважаючи на війну, показники інвестиційної активності в енергетиці залишалися на високих рівнях. Наприклад, з березня 2022 року місячний імпорт енергозберігаючого обладнання демонструє стабільне зростання.

Це вказує на те, що український ринок енергоефективності має високу стабільність і потенціал майбутнього зростання, що забезпечує хороші ринкові можливості для збільшення приватних інвестицій у цю сферу (рис. 3.2).

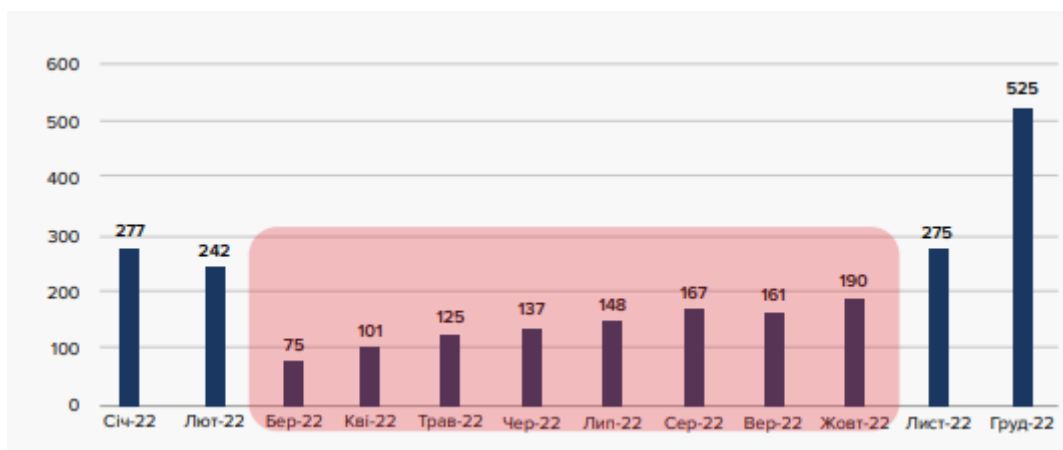

Рисунок 3.2 - Місячні обсяги імпорту енергоефективного обладнання в Україну у 2022 році, мільйони доларів США

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Державне фінансування у сфері енергоефективності є недостатнім для задоволення поточних та майбутніх інвестиційних потреб України.

Наприклад, з 2018 по 2021 рік загальний обсяг державного фінансування проектів у сфері енергоефективності в Україні перевищив 61,8 млн доларів США. Однак ця цифра становить лише близько 1% від загальних інвестицій країни в енергоефективність (рис. 3.3).

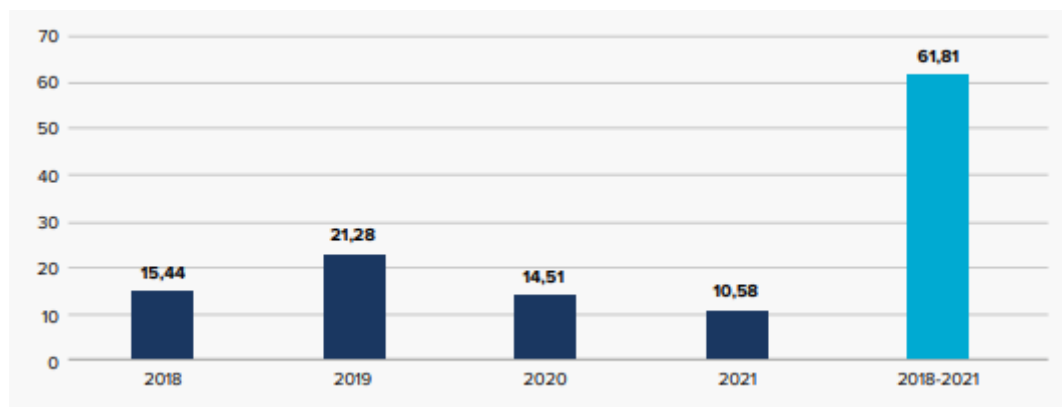

Рисунок 3.3 - Витрати за підтримки держави на проекти у сфері енергоефективності в Україні у 2018–2021 роках, мільйони доларів США

Джерело: розроблено автором на основі [54]

Фінансування від міжнародних фінансових установ і донорів є індикатором інвестиційної привабливості різних секторів і каталізатором комерційного кредитування.

Аналіз фінансування української енергетики через міжнародні фінансові інституції та донорів за період 2011-2021 років показує, що на ринку накопичено понад \$3,8 млрд. У 2019 році загальні інвестиції в енергетичний сектор міжнародних фінансових установ і донорів сягнули 589 млн доларів США (рис. 3.4).

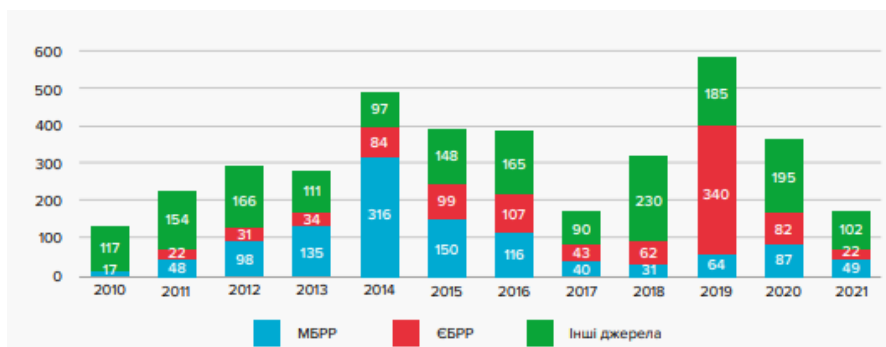

Рисунок 3.4 - Фінансування проєктів у сфері енергетики в Україні з міжнародних джерел у 2010 – 2021 роках, мільйони доларів США

Джерело: розроблено автором на основі [54]

МБРР та ЄБРР є основними джерелами міжнародного фінансування для проєктів енергетичного сектору в Україні з огляду на розмір портфелю (1 мільярд 152 мільйони та 926 мільйонів доларів США, відповідно). Обсяг сукупного фінансування з інших джерел сягнув 1 мільярд 761 мільйон доларів США (рис. 3.5).

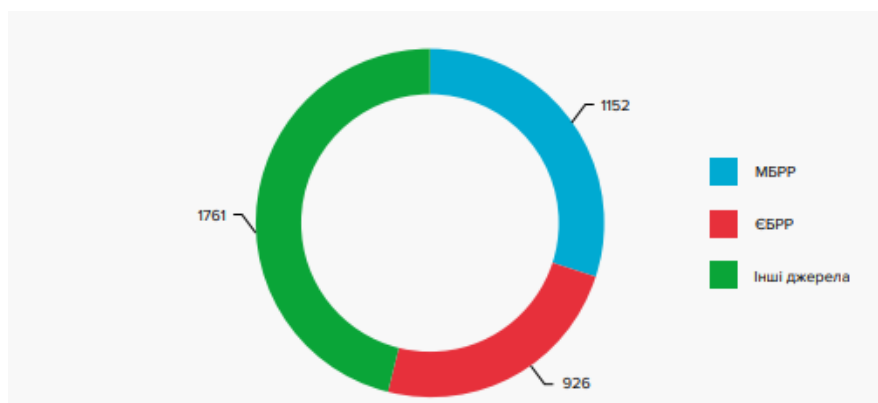

Рисунок 3.5 - Сукупне фінансування проєктів у сфері енергетики в Україні з міжнародних джерел у 2010 – 2021 роках, мільйони доларів США

Джерело: розроблено автором на основі [15]

Бюджет традиційних контрактів з підвищення енергоефективності, що виконуються в Україні, коливається від 3 до 211 тис. доларів США, а тривалість контракту становить близько 5-7 років, для порівняння, в країнах ЄС ці цифри становлять 0,5-4,5 млн євро і 10-15 років; .

Реалізація комплексної термомодернізації громадських будівель потребує збільшення бюджету проєкту (до 0,3-60 млн. дол. США) та більш тривалого терміну

реалізації проекту (до 10-15 років), але може створити більшу економію енергії (до 0,3- 60 мільйонів доларів США порівняно із заходами, які зазвичай вживаються у сфері енергоефективності.

Беручи до уваги найкращі практики, інституційні механізми, історичні тенденції ринку ЕСКО та визначені перешкоди, проаналізовані в цьому звіті, можна зробити наступний підсумок перспектив українського ринку ЕСКО:

На зрілих ринках енергоефективності (Китай, США та країни-члени ЄС) джерела інвестицій диверсифіковані. ЕСКО відіграють важливу роль у реалізації енергоефективних проектів у всьому світі.

Країни, що розвиваються (Індія, Таїланд, Китай, Туреччина) започаткували ринок енергосервісних компаній, використовуючи донорські кошти та ресурси міжнародних фінансових організацій.

Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку та Глобальний екологічний фонд відіграють ключову роль у забезпеченні довгострокового фінансування та розбудові потенціалу для підтримки розвитку ринку енергетичних компаній. Надання власного капіталу, організація оборотних фондів та гарантійних фондів є основними аспектами, за якими міжнародні фінансові інституції та донори втручаються в процес розвитку ринку ЕСКО.

Важливу роль у виборі стратегії підтримки ринку ЕСКО відіграє макроекономічна ситуація в тій чи іншій країні. Наприклад, у випадку країн із низьким і середнім рівнем доходу найпоширенішими механізмами підтримки інвестицій в енергоефективність, включаючи контракти з енергоефективності, є фінансові стимули та фонди гарантії часткового ризику для проектів з енергоефективності.

Розвиток інструментів рефінансування у сфері енергоефективності може стати важливим етапом підтримки розвитку ринку ЕСКО в Україні. Можна рекомендувати найкращі практики держав-членів ЄС, а також можливі варіанти реалізації проекту REFINE, описаного у звіті.

ВИСНОВКИ

В рамках кваліфікаційної бакалаврської роботи ми дійшли до наступних висновків:

1. Державний сектор енергетичної галузі відіграє ключову роль в економіці країни, контролюючи виробництво, транспортування та постачання енергоресурсів, таких як нафта, газ, вугілля та електроенергія. Він також інвестує у розвиток енергетичної інфраструктури, забезпечуючи стабільність та розвиток економічної системи.

В Україні енергетична галузь є складовою паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) і включає державні підприємства та установи, які займаються виробництвом, передачею, розподілом та постачанням електроенергії і теплової енергії. Ця галузь є однією з стратегічно важливих для економіки країни, оскільки її стабільність та розвиток впливають на добробут громадян та економічне зростання.

Аналіз структури енергетичної галузі включає вивчення інституційної та економічної структури. Основні інституції, такі як Міністерство енергетики України та Національна комісія з регулювання енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), відіграють важливу роль в управлінні галуззю, забезпечуючи регуляторний контроль та стимулюючи розвиток. Ми дослідили взаємодію між цими органами та енергетичними компаніями, що допомагає зрозуміти, як вони разом забезпечують ефективне функціонування галузі.

Економічна структура галузі охоплює аналіз її внеску у ВВП країни, зайнятість, обсяги виробництва та споживання енергії. Ці показники допомагають оцінити загальний стан енергетичної галузі та її вплив на економіку України.

Поточний стан енергетичної галузі ми оцінювали за виробничими показниками, станом інфраструктури, екологічними аспектами та технічним станом обладнання. Було проаналізовано обсяги видобутку, генерації та споживання енергії, стан електромереж та трубопроводів.

Екологічні аспекти також були важливою частиною нашого дослідження. Ми дослідили вплив галузі на довкілля, включаючи викиди парникових газів та забруднення повітря і води, а також заходи з мінімізації цього впливу через впровадження чистих технологій.

Серед викликів для галузі виділяються питання енергетичної безпеки, фінансові та регуляторні проблеми. Залежність від імпорту енергоносіїв, необхідність диверсифікації постачання та стабільне фінансування інфраструктурних проектів є ключовими питаннями для майбутнього розвитку галузі.

2. Відновлення енергетичної галузі України є складним процесом, що вимагає значних фінансових ресурсів і ефективного управління ними. Важливо розуміти, як фінансові механізми впливають на відновлювальні процеси, а також які фінансові інструменти і стратегії можуть бути застосовані для забезпечення стабільного розвитку галузі. Наше дослідження детально проаналізувало роль фінансів у відновленні енергетичної галузі, розглядаючи джерела фінансування, фінансове планування та контроль, а також вплив державної політики.

Основним аспектом дослідження є визначення джерел фінансування, які можуть бути залучені для відновлення енергетичної галузі. Ми розглянули державні та приватні інвестиції, міжнародні фінансові організації та гранти, а також кредитні ресурси. Державні інвестиції відіграють ключову роль у забезпеченні базових потреб галузі, таких як реконструкція зруйнованої інфраструктури, модернізація обладнання та підтримка наукових досліджень.

Приватні інвестиції, зокрема, залучення капіталу від великих енергетичних компаній та інституційних інвесторів, є важливим джерелом фінансування для розвитку нових проектів і технологій. Ми проаналізували механізми залучення приватних інвестицій, такі як публічно-приватні партнерства (PPP), концесії та інвестиційні фонди. Залучення іноземних інвесторів також розглядається як перспективний напрямок, зокрема через міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та інші.

Метою реформування енергетичного сектору є приведення національного законодавства у відповідність до законодавства ЄС, норм і стандартів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Завершення та імплементація європейського законодавства та запровадження європейських стандартів не лише сприятимуть прискоренню позитивної трансформації енергетичного сектору. Це допоможе розкрити величезний потенціал країни в таких нових сферах енергетичної галузі, як відновлювана енергетика. Разом усі ці кроки сприятимуть зміцненню енергетичної незалежності нашої країни та покращенню якості обслуговування побутових споживачів.

Глобальні інвестиції в енергетичні технології з низьким вмістом вуглецю стрімко зростають відповідно до швидкого зниження витрат. Але щоб досягти нульового чистого викиду до 2050 року, щорічні інвестиції в чисту енергію в усьому світі повинні зрости більш ніж утричі до 2030 року до приблизно 4 трильйонів доларів. Щоб досягти цього, більшість низьковуглецевих інвестицій, необхідних як у розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються, повинні надходити з приватних джерел, але уряди та міжнародний державний фінансовий сектор також повинні відігравати певну роль.

3. Фінансовий контроль є невід'ємною складовою успішного відновлення енергетичної галузі, особливо в умовах поствоєнної реконструкції. Наше дослідження зосередилося на аналізі та впровадженні ефективних механізмів контролю за фінансовими ресурсами, щоб забезпечити їх раціональне та прозоре використання.

Перш за все, ми дослідили процеси моніторингу витрат та ефективності. Важливим аспектом цього етапу була розробка та впровадження бюджетів, які враховують як поточні потреби, так і довгострокові інвестиційні плани.

Прозорість та підзвітність були забезпечені через розробку механізмів звітування, які включали публікацію фінансових звітів та результатів аудитів. Використання сучасних інформаційних технологій дозволило створити інтерактивні платформи для доступу до фінансових даних у режимі реального часу, що сприяло підвищенню прозорості та довіри серед зацікавлених сторін.

Оскільки державне регулювання є динамічним та ситуативним, а суспільні процеси мають тенденцію до прискорення в часі, система державного регулювання розвитку будь-якої сфери життєдіяльності потребує постійного врахування прогресивних змін та її інноваційних напрямків. Вирішення проблеми створення загальноекономічних умов для інноваційної діяльності в Україні було покладено на державу, але, на жаль, держава необґрунтовано відсторонена від регулювання цього процесу.

Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) є незалежним державним колегіальним органом, метою якого є державне регулювання, нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері енергетики та комунальних послуг. Утворений Президентом України 27 серпня 2014 року.

Міндовкілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах охорони навколишнього природного середовища, лісового, мисливського та водного господарства, використання надр, управління закритими територіями та закритими територіями, у тому числі безумовне (вимушене) відселення, подолання Чорно Наслідки катастрофи на Пеле, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів.

4. Фінансові результати ПрАТ «Укргазвидобуток» у 2021 році покращилися порівняно з попереднім роком, таким чином чистий прибуток ПрАТ «Укргазвидобуток» склав 758 682 тисячі гривень (2020 рік: 28 245 тис. гривень), в основному за рахунок середня ціна реалізації товару значно зросла. Валовий прибуток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, становив 1 128 719 тисяч гривень (2020 рік: 228 523 тисячі гривень), в основному через збільшення середніх цін продажу.

У вересні та листопаді 2021 року ПрАТ «Укргазвидобуток» оголосило про розподіл нерозподіленого прибутку в розмірі 331 148 тисяч гривень за підсумками 2020 року та проміжних підсумків 2021 року, який має бути повністю виплачений у 2021 році.

Станом на 31 грудня 2021 року українські банки тримали грошові кошти та їх еквіваленти в українських гривнях на суму 303 427 гривень (31 грудня 2020 року: 36 698 тисяч гривень). Станом на 1 серпня 2022 року залишок грошових коштів та їх еквівалентів ПрАТ «Укргазвидобуток» становив 20,452 тис. гривень, а залишок інших фінансових активів – 217,196 тис. гривень, що є обмеженням наявності готівки на рахунку. «МР Банк» знаходиться в стадії ліквідації. Заборгованість «МР Банку» погашена в повному обсязі в травні 2022 року.

5. 24 лютого 2022 року Росія почала повномасштабне вторгнення на територію України. У зв'язку з цим наразі існує значна невизначеність щодо майбутнього стану української економіки. Враховуючи непередбачуваність і швидкий розвиток бойових дій, важко оцінити загальний вплив на економіку. Наразі український уряд визначив пріоритетними напрямками оборонну промисловість та соціальне забезпечення. Підприємства продовжували працювати, наскільки це було можливо в умовах війни, і сплачували податки, забезпечуючи тим самим надходження коштів, необхідних фінансовій системі.

Конфлікт порушив бізнес та роботу ПрАТ «Укргазвидобуток», що призвело до призупинення робіт на об'єкті та вплинуло на постачання матеріалів та обладнання та доступність підрядників для виконання робіт на об'єкті. Наразі конфлікт триває, масштаби та тривалість конфлікту невідомі.

За проаналізованими нами даними, через воєнні дії дохід від реалізації після початку воєнних дій зменшився на 58%, в той час як операційний прибуток та чистий фінансовий результат знизилися на 91% та 94% відповідно.

Це свідчить про значне падіння доходів підприємства, що призвело до погіршення його фінансової стійкості. Загальний сукупний дохід за 2022 рік склав 414 217 тис. грн, тоді як у 2023 році він знизився до 25 074 тис. грн. Таке зниження

на 93% демонструє різке погіршення дохідності компанії в порівнянні з попереднім роком. Інвестиційна діяльність компанії у 2022-2023 році майже припинилась, що є наслідком воєнних дій та невизначеності на ринку. Проаналізувавши рух коштів у результаті фінансової діяльності, то залишок коштів на кінець 2023 року змешився майже до нуля. Це свідчить про те, що компанія більше витратила коштів, ніж заробляла протягом року, що ще раз підтверджує її складний фінансовий стан.

Наш аналіз продемонстрував що воєнні дії мали катастрофічний вплив на грошові потоки ПрАТ «Укргазвидобуток». Зменшення доходів, зростання витрат та відсутність інвестиційної діяльності призвели до значних фінансових збитків. Для відновлення фінансової стійкості компанії необхідно розробити ефективні стратегії залучення додаткових фінансових ресурсів, оптимізації витрат та покращення операційної діяльності.

Призупинені об'єкти будуть безлюдні, за винятком необхідного персоналу охорони. ПрАТ «Укргазвидобуток» почало відновлювати видобуток у червні 2022 року, але нинішній обсяг виробництва є незначним у порівнянні з довоєнним рівнем. Там, де це можливо, усі інші співробітники працюють віддалено та мають усе необхідне обладнання та програмне забезпечення для полегшення віддаленої роботи. ПрАТ продовжуватиме контролювати ситуацію та працювати над захистом своїх активів, персоналу та підрядників.

6. В листопаді 2023 року відбулася атака безпілотних літальних апаратів на промисловий об'єкт компанії ПрАТ «Укргазвидобуток» Харківської області. В результаті цього відбулися критичні руйнування промислового об'єкту, знищення обладнання, споруд та комунікацій. Спричинені руйнування не дозволяють використання (експлуатацію) об'єкту за прямим призначенням. Для відновлення роботи об'єкту необхідні значні відновлювальні роботи.

Як наслідок атаки ворожих безпілотних літальних апаратів, об'єкт зазнав руйнувань та пошкоджень.

Відновлення об'єкту планується здійснювати із залученням спеціалізованих підрядних організацій. Джерелами фінансування будуть власні кошти компанії.

Також розглядаються альтернативні варіанти залучення інвестицій, а також можливої часткової компенсації затрат на відновлення Державою. До повного відновлення об'єкту та повторного введення його в експлуатацію видобування газу в частині газоконденсатного родовища неможлива.

7. Головними ворогами розвитку енергетичної галузі України в минулому та сьогодні є патерналізм та популізм. Ці дві взаємопов'язані проблеми (рівень популізму лише посилюється у відповідь на патерналізм, дедалі більше підживлюючи патерналістські очікування громадян) створюють бар'єри для запровадження економічно обґрунтованих цін на послуги енергопостачання та суттєво обмежують інвестиційну привабливість та енергомодернізацію. У минулому серед громадян фактично існував консенсус щодо того, щоб вимагати від уряду низьких тарифів (завжди вважаючи, що ціни завищені, і тому ніколи не довіряли уряду), тоді як уряд використовував тему тарифів для політичних баталій.

Важливою складовою державної підтримки є створення сприятливого регуляторного середовища. Це включає розробку і впровадження законодавчих актів, які регулюють діяльність у сфері енергетики, стимулюють інвестиції та забезпечують прозорість і ефективність використання фінансових ресурсів. Наприклад, можуть бути впроваджені податкові пільги для компаній, що інвестують у відновлення енергетичної інфраструктури, а також спеціальні умови для залучення іноземних інвесторів.

Фінансова підтримка з боку держави може включати пряме фінансування з державного бюджету, а також залучення міжнародної фінансової допомоги та кредитів від міжнародних організацій, таких як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та інші. Ці кошти можуть бути спрямовані на відновлення інфраструктури, забезпечення енергетичної безпеки та підтримку стратегічних проектів.

Енергетичний сектор не може виступати донором інших секторів економіки. Якщо є сенс надавати цінні пільги на послуги з енергопостачання окремим підприємствам або секторам відповідно до економічної політики країни (що має, згідно з очікуваннями, створювати більшу додану вартість, ніж запропоновані

пільги), то такі субсидії мають надаватися безпосередньо державою надходження з відповідних джерел.

8. На сонячну енергетику припадає майже половина нових інвестицій у відновлювану енергетику, причому витрати рівномірно розподіляються між комунальними підприємствами та розподіленими сонячними системами. Фокус вітроенергетики зміщується в море: 2020 рік став рекордним роком для розгортання на суші, тоді як 2021 рік став рекордним роком для офшорної генерації, коли було вироблено понад 20 ГВт електроенергії вартістю близько 40 мільярдів доларів. Інвестиції в накопичувачі акумуляторів досягають нових максимумів і, як очікується, до 2022 року зростуть більш ніж удвічі до майже 20 мільярдів доларів.

В основному це пов'язано з розгортанням мережі, на частку якого у 2021 році припадало понад 70% загальних витрат. Дизайнерські рішення всіх великих виробників неординарні. Китай прагне до 2025 року ввести в експлуатацію близько 30 ГВт, а в Сполучених Штатах уже заплановано або будується проекти потужністю понад 20 ГВт.

Уряд посилив підтримку енергетичних інновацій, надаючи поштовх для раннього розвитку нових технологій. Стартапи в США та Європі залучили рекордні обсяги фінансування, зокрема в багатообіцяючих технологіях, таких як зберігання енергії, водень і відновлювані джерела енергії.

В Україні перспективи інвестування у відновлювану енергетику мають значний потенціал. Незважаючи на те, що світова частка відновлюваної енергетики перевищила позначку в 25%, і незважаючи на активні зусилля приєднатися до світової тенденції, частка відновлюваної енергії в її енергетиці залишається на рівні трохи більше 6%.

9. Загальна вартість українського ринку енергетичного обладнання та енергоефективності становить 3,0-3,5 млрд доларів США на рік.

У 2022 році, незважаючи на війну, показники інвестиційної активності в енергетиці залишалися на високих рівнях. Наприклад, з березня 2022 року місячний імпорт енергозберігаючого обладнання демонструє стабільне зростання.

Аналіз фінансування української енергетики через міжнародні фінансові інституції та донорів за період 2011-2021 років показує, що на ринку накопичено понад \$3,8 млрд. У 2019 році загальні інвестиції в енергетичний сектор міжнародних фінансових установ і донорів сягнули 589 млн доларів США.

Важливу роль у виборі стратегії підтримки ринку ЕСКО відіграє макроекономічна ситуація в тій чи іншій країні. Наприклад, у випадку країн із низьким і середнім рівнем доходу найпоширенішими механізмами підтримки інвестицій в енергоефективність, включаючи контракти з енергоефективності, є фінансові стимули та фонди гарантії часткового ризику для проектів з енергоефективності.

Розвиток інструментів рефінансування у сфері енергоефективності може стати важливим етапом підтримки розвитку ринку ЕСКО в Україні. Можна рекомендувати найкращі практики держав-членів ЄС, а також можливі варіанти реалізації проекту REFINE, описаного у звіті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Harris, Q. Energy Policy: Issues, Actions and Consequences – *New York: Nova Science Publishers*, 2009. – P. 12.
2. Khaustova, V.Ye. Energy security of national economy based on the system approach. *Науковий вісник Полісся*, Вип. 1. 2012. С. 79-92.
3. KYIV RYISING «Past Present Futury» , The Military Sector Has Become The Shield Of, pp. 36-42, 2022. URL: <https://kyivryising.kyivconsulting.com/public/assets/pdf/KYIV%20RYISING%20BООК.pdf> (дата звернення: 12.03.2024).
4. Аналітичний портал «Слово і Діло», стаття «Що буде з українською економікою у разі затяжної війни» від 28.10.2022р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/28/novyna/ekonomika/bude-ukrayinskoeyekonomikoyu-razi-zatyazhnoyi-vijny-prohnoz-nbu> (дата звернення: 12.03.2024)
5. Артемчук Т.О. Ключові фактори успіху завдяки програмі трансформації енергетичної галузі. *Економічна думка*. Вип. 2. 2016. С. 65–70.
6. Бабець І. Забезпечення енергетичної безпеки України в умовах геополітичних трансформацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Вип. 132. 2017. С. 126-137
7. Бар'яхтар В. В., Кухар, Г. Пальшин. Енергетика України у контексті загальносвітових тенденцій. *Вісн. НАН України*. 2000, С. 14-26
8. Биркович Т.І. Особливості формування енергетичних кластерів: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Економіка та держава*. Вип. 1. 2012, С. 96.
9. Білявський М., Кухар М., Кукуруза Г., Довгаль С., Пантюхов А. Вплив розміру ренти на газовидобуток в Україні та світі. Аналітичне дослідження – *Ukraine Economic Outlook / 2022 р.* URL: <https://www.ukraineeconomic-outlook.com/researches> (дата звернення: 12.03.2024).

10. Білявський М.Л. Орієнтири розвитку альтернативної енергетики до 2030 року . Центр Разумкова, 2020 р. URL: <http://surl.li/dzrvm> (дата звернення: 12.03.2024).
11. Білявський М.Л. Україна і глобальна політика декарбонізації / Центр Разумкова, 2021 р. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/ukraina-iglobalna-polityka-dekarbonizatsii> (дата звернення: 12.03.2024).
12. Бобров Є. А. Концептуальні підходи до визначення поняття «енергетична безпека». *Стратегічні пріоритети*. Вип. 12. 2012. С. 70–75 URL: <https://www.researchgate.net/publication/316889659> (дата звернення: 12.03.2024)
13. Братушка С.М. Імітаційне моделювання як інструмент дослідження складних економічних систем. *Вісник Української академії банківської справи*. Вип. 2(27). 2009. С. 113–118.
14. Брифінг ДТЕК: Енергетика України після першого місяця війни від 25.03.2022. URL: <https://dtek.com/media-center/news/dtek-weekly-briefingukraines-energy-sector-after-the-first-month-of-w/> (дата звернення: 12.03.2024).
15. Варналій З. С. Фінансова безпека України в системі сталого розвитку економіки в умовах війни. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 35–39.
16. Веретюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Наук. записки Українського наук.-дослід. інст.-ту зв'язку*. Вип. 2. 2016. С. 51–58.
17. Воїнов І.П. Особливості структури енергетичного балансу енергетики України. *Енергетика та електрифікація*, Вип. 2. 2015. С. 2-4.
18. ГО «Діксі Груп» (2021). Стратегія ЄС з інтеграції енергетичної системи. URL: https://dixigroup.org/wpcontent/uploads/2021/03/PB_EnergySystem-Integration-Strategy.pdf (дата звернення: 12.03.2024).
19. Державна політика: ред. кол./ Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю.П. Сурмін. Київ: НАДУ, 2014. 448 с.
20. Державна служба статистики України: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.03.2024).

21. ДП НЕК «Укренерго»: вебсайт. URL: https://uhe.gov.ua/diyalnist/novuу_rynok_elektroenerhiyi (дата звернення: 12.03.2024)
22. Економетрія: навч. посіб / Юнькова О.О, Рязанцев В.В., Лещинський, О. Л. Київ: МАУП, 2003, 208 с.
23. Експорт та імпорт під час війни. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/dostavka-i-logistika-pid-chas-viyuni-shcho-zminilosyazaraz-ostanni-novini-50273044.html> (дата звернення: 12.03.2024).
24. Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність». URL: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358> (дата звернення: 12.03.2024)
25. Жадлун З.О. Імітаційне моделювання економічних процесі: метод. посіб. / З.О. Жадлун, Л.В. Галаєва, Київ : НАУ, 2008. 40 с.
26. Капустян В.О., Жуковська О.А. Економетрика: підручника для студентів спеціальності 075 Маркетинг. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 46-50 с.
27. Капустян В.О., Мажара Г.А., Фартушний І.Д. Моделювання економіки: Підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 Економіка. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 229 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50013/1/Modeluvannia.pdf> (дата звернення: 12.03.2024)
28. Кулик М.М. Можливості використання великих накопичувачів електроенергії для стабілізації частоти в об'єднаних енергосистемах з сонячними електростанціями. Відроджена енергетика, 2018. № 3. С. 6–14.
29. Кулик М.М. Можливості використання великих накопичувачів електроенергії для стабілізації частоти в об'єднаних енергосистемах з потужними сонячними електростанціями. Київ, 2018. 6–14 с.
30. Лір В. Е. Імперативи та детермінанти енергетичної політики сталого розвитку : монографія. Київ, 2018.

31. Ляхова О.О., Гернего Ю.О. Фінансування потенціалу розвитку альтернативної енергетики в Україні. Ефективна економіка: електронний наук. журнал. - 2021. - № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8733> (дата звернення: 12.03.2024).

32. Мазур І. М. Дефініція поняття «енергетична безпека»: денотативний підхід. Науково-інформаційний вісник «Економіка». 2013. URL: <https://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/8-46-13.pdf> (дата звернення: 12.03.2024)

33. Мирослав Табарахнюк. На шляху до Європи альтернатив декарбонізації немає», к.е.н. в.п. союзу промисловців, від 17.09.2022р. URL: https://lb.ua/blog/myroslav_tabakharnuyk/526522_shlyahu_ievropi_alternativ.html (дата звернення: 12.03.2024).

34. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (2020). Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року, с. 4-6. URL: <http://surl.li/lryn> (дата звернення: 12.03.2024)

35. Міністерство фінансів України: вебсайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp> (дата звернення: 12.03.2024).

36. Наказ Міненергетики від 15.06.2022 р. № 206 «Про розрахунки з виробниками за «зеленим» тарифом». /Верховна Рада України. Законодавство України URL: <https://document.vobu.ua/doc/13525> (дата звернення: 12.03.2024)

37. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проект Плану відновлення України – 2022р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/energy-security.pdf> (дата звернення: 12.03.2024)

38. Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року, затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 902-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/902-2014-%D1%80#Text> (дата звернення: 12.03.2024).

39. Олександр Домбровський. Як модернізувати українську енергетику: к.е.н., народний депутат. Київ. 2022 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/19/687217/> (дата звернення: 12.03.2024).
40. Остапченко К. Б., Лисовиченко О. І. Моделювання та технології роботи. Зб.наукових праць/ІПМЕ НАН України, Київ. Вип. 63. 2012. С. 192
41. Офіційний сайт «Мінфін» України. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 12.03.2024)
42. Офіційний сайт OECD. Світові потоки інвестицій. URL: <https://data.oecd.org/> (дата звернення: 12.03.2024).
43. Офіційний сайт Національної академії наук України, Київ. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9229> (дата звернення: 12.03.2024).
44. П. О. Черненко, О. В. Мартинюк, В. О. Мірошник Особливості короткострокового прогнозування електричного навантаження енергосистеми із суттєвою складовою промислового електроспоживання Праці Інституту електродинаміки Національної академії наук України. 2016. С. 24-31
45. Параніч А.Г. International scientific journal «Grail of Science» Стратегічне моделювання енергетичних концепцій: матеріали II Міжнародна наук.-практ. конф. З міжнародною участю, 19 листопада 2021 року. Київ, UKR-Відень, AUT. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-ofscience/article/view/16451/14649>
46. Параніч А.Г. Моделювання енергетичного розвитку в умовах післявоєнного відновлення. Економіка та суспільство. Вип. 44/2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1810/1746>
47. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 312 від 14.03.2018 р. «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії».
48. Потреби у відновленні енергетичної інфраструктури України після масованих обстрілів. Укрінформ: вебсайт. URL: <http://surl.li/dzwwfp> (дата звернення: 12.03.2024).

49. Про енергозбереження: Закон України від 01.07. 1994 р. №74/94. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/94%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.03.2024)
50. Проект до обговорення «Система енергоефективності в Україні» від 30.07.2018. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/09/GIZ-brochure.pdf> (дата звернення: 12.03.2024).
51. Річна звітність інвесторам і партнерам компанії ДТЕК. URL: https://dtek.com/investors_and_partners/reports (дата звернення: 12.03.2024).
52. Center for Economics and Business Research (CEBR). URL: <https://cebr.com/service/macroeconomic-forecasting> (дата звернення: 12.03.2024)
53. Світовий банк в Україні: вебсайт. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 12.03.2024).
54. Семанишина А.В. Управління ризиками в умовах реформування енергетичної галузі. Сталий розвиток енергетики. 2013. С. 100-106
55. Словник економічних термінів / Кобылецкий В. Р. Finalon.com: вебсайт. URL: <https://www.finalon.com> (дата звернення: 12.03.2024)
56. Українська енергетична біржа: вебсайт. URL: <https://www.ueex.com.ua/> (дата звернення 12.03.2024).
57. Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2020 рік. URL: <https://ukrgv.com/storage/EaWprBdlctTU2S34Zkdgt0VPVekArEs8pcYcnXjU.pdf> (дата звернення: 16.04.2024)
58. Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2021 рік. URL: <https://ukrgv.com/storage/FdIB2y75HIMDHmCAsvvxyC1xsEhJ1JV4gDn7feTV.pdf> (дата звернення: 16.04.2024)
59. Хазан П.В. Використання факторного аналізу для оцінювання розвитку відновлюваних джерел енергії. БізнесІнформ. Вип. 9. 2018. С. 98-104.
60. Хаустова В.Є. Концептуальні засади зміцнення паливної безпеки національної економіки. Проблеми економіки. Вип. 1. 2017. С. 79-88

61. Шишканова Г.А. Методичні вказівки та розрахунково-графічні завдання для самостійної роботи студентів економічних спеціальностей з курсу «Економетрика» / ЗНТУ Запоріжжя, 2017. 62 с.

62. Щорічний Звіт УВЕА «Вітроенергетичний сектор України 2021. Огляд ринку»

ДОДАТКИ

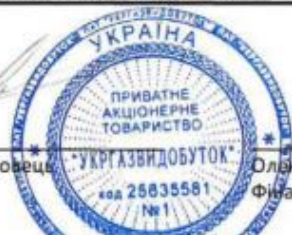
Додаток А

Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2020 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

У тисячах гривень	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Нафтогазові активи	9	234 384	396 059
Інші основні засоби	9	7 584	6 238
Інші нематеріальні активи	9	405	1 740
Аванси за основні засоби		1 569	3 645
Відстрочені податкові активи	24	43 555	35 138
Довгострокова дебіторська заборгованість		563	650
Всього необоротних активів		288 060	443 470
Оборотні активи			
Зпаси		11 784	8 117
Торговельна дебіторська заборгованість	10	213 044	272 896
Аванси видані та інша дебіторська заборгованість	10	119 928	298 751
Грошові кошти та їх еквіваленти	11	36 698	56 510
Всього оборотних активів		381 454	636 274
ВСЬОГО АКТИВІВ		669 515	1 079 744
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Статутний капітал	12	10 074	10 074
Емісійний дохід		8 180	8 180
Нерозподілений прибуток		29 017	240 724
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		47 271	258 978
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові кредити банків	13	-	83 213
Зобов'язання з оренди	14	2 401	65 323
Резерв під зобов'язання з виведення активів з експлуатації	16	69 465	63 839
Пенсійні зобов'язання за планом із встановленими виплатами		5 706	4 078
Всього довгострокових зобов'язань		77 572	216 453
Поточна частина довгострокових кредитів банків	13	125 439	71 143
Зобов'язання з оренди	14	1 997	16 781
Короткострокові забезпечення		8 639	8 191
Розрахунки з акціонерами	8	215 734	350 972
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	15	5 083	111 638
Аванси отримані та інша кредиторська заборгованість	15	35 788	30 181
Заборгованість з податку на прибуток	24	16 046	15 407
Інші поточні зобов'язання	6, 8	135 946	-
Всього поточних зобов'язань		544 672	604 313
ВСЬОГО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		669 515	1 079 744

Володимир Махновець
Директор

Олександр Заєць
Фінансовий директор

Оксана Бондар
Головний бухгалтер

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ЧИ ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД**

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2020 рік	2019 рік
Дохід від реалізації	17	711 965	955 242
Собівартість реалізованої продукції	18	(483 442)	(584 101)
Валовий прибуток		228 523	371 141
Інші операційні доходи	20	15 227	23 525
Загальні та адміністративні витрати	19	(22 715)	(35 295)
Витрати на збут		(608)	(409)
Інші операційні витрати	20	(1 555)	(2 705)
Операційний прибуток		218 872	356 257
Інші доходи	23	14 347	3 479
Інші витрати	23	(127 780)	(65 520)
Інші фінансові доходи	22	36 995	45 913
Фінансові витрати	21	(79 957)	(56 489)
Прибуток до оподаткування		62 477	283 640
Витрати з податку на прибуток	24	(34 232)	(44 610)
Чистий фінансовий результат		28 245	239 030
Інший сукупний дохід / (витрати) до оподаткування		(922)	1 694
Сукупний дохід та прибуток за рік		27 323	240 724

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Акціонерний капітал	Додатковий капітал	Нерозподілений прибуток	Всього капіталу
На 01 січня 2019 року		10 074	8 180	871 840	890 094
Прибуток за рік		-	-	239 030	239 030
Інший сукупний дохід		-	-	1 694	1 694
Всього сукупного доходу		-	-	240 724	240 724
Розподіл дивідендів акціонеру		-	-	(871 840)	(871 840)
Залишок на 31 грудня 2019 року		10 074	8 180	240 724	258 978
Прибуток за рік		-	-	28 245	28 245
Інший сукупний збиток		-	-	(922)	(922)
Всього сукупного доходу		-	-	27 323	27 323
Розподіл дивідендів акціонеру		-	-	(239 030)	(239 030)
Залишок на 31 грудня 2020 року		10 074	8 180	29 017	47 271

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

<i>У тисячах гривень</i>	<i>Прим.</i>	<i>2020 рік</i>	<i>2019 рік</i>
Грошові кошти від операційної діяльності			
Надходження від покупців		913 578	1 245 231
Вартість матеріалів (робіт, послуг)		(90 968)	(107 354)
Витрати на персонал		(29 430)	(30 556)
Сплачені податки (крім податку на прибуток)		(328 541)	(473 266)
Благодійність		(105 304)	(60 507)
Інші надходження		5 134	6 610
Інші витрати		(5 959)	(9 365)
Грошові кошти, отримані від основної діяльності		358 510	570 793
Податок на прибуток сплачений		(40 995)	(113 881)
Проценти отримані		3 320	23 214
Проценти сплачені	13	(15 594)	(38 194)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		305 241	441 932
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів		(65 662)	(69 615)
Надходження від реалізації основних засобів		5 871	-
Дивіденди отримані		18 120	-
Інші надходження		-	74
Надходження від безпроцентних позик		626 327	921 187
Безвідсоткові позики надані		(345 670)	(288 101)
Чисті грошові потоки, використані в інвестиційній діяльності		238 986	563 545
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Повернення кредитів банків	13	(56 171)	(218 005)
Виплата дивідендів	12	(372 748)	(821 072)
Погашення основного боргу за зобов'язаннями з оренди		(135 124)	(7 425)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(564 043)	(1 046 502)
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів		(19 816)	(41 025)
Грошові кошти та їх еквіваленти на 01 січня	11	56 510	97 346
Зміна резерву під кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів		4	189
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	11	36 698	56 510

Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2021 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

У тисячах гривень	Примітки	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	8	185 980	241 968
Інші нематеріальні активи	8	1 466	405
Інші непоточні нефінансові активи	8	106 883	1 569
Відстрочені податкові активи	22	62 759	43 555
Довгострокова дебіторська заборгованість		900	563
Всього необоротних активів		357 988	288 060
Оборотні активи			
Запаси		14 794	11 784
Торговельна та інша поточна дебіторська заборгованість	9	292 309	214 342
Інші поточні фінансові активи	9	68 725	115 068
Інші поточні нефінансові активи		2 950	2 359
Витрати майбутніх періодів		1 248	1 204
Грошові кошти та їх еквіваленти	10	303 427	36 698
Всього оборотних активів		683 453	381 455
ВСЬОГО АКТИВІВ		1 041 441	669 515
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Статутний капітал	11	10 074	10 074
Емісійний дохід		8 180	8 180
Нерозподілений прибуток		458 685	29 017
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		476 939	47 271
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Зобов'язання з оренди		3 099	2 401
Резерв під зобов'язання з виведення активів з експлуатації	14	54 501	69 465
Пенсійні зобов'язання за планом із встановленими виплатами		4 442	5 706
Всього довгострокових зобов'язань		62 042	77 572
Поточні забезпечення на винагороди працівникам		8 937	8 637
Інші поточні забезпечення		1 584	-
Торговельна та інша поточна кредиторська заборгованість	13	9 788	5 083
Поточні податкові зобов'язання	13	255 526	51 463
Інші поточні фінансові зобов'язання	13	226 224	479 207
Інші поточні нефінансові зобов'язання		401	282
Всього поточних зобов'язань		502 460	544 672
ВСЬОГО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		1 041 441	669 515

Володимир Махновець
Директор

Олексій Заєць
Фінансовий директор

Оксана Бондар
Головний бухгалтер

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ЧИ ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

<i>У тисячах гривень</i>	<i>Прим.</i>	2021 рік	2020 рік
Дохід від реалізації	15	2 067 084	711 965
Собівартість реалізованої продукції	16	(938 365)	(483 442)
Валовий прибуток		1 128 719	228 523
Інші операційні доходи	18	2 813	15 227
Загальні та адміністративні витрати	17	(26 239)	(22 715)
Витрати на збут		(1 389)	(608)
Інші операційні витрати		(1 190)	(1 555)
Операційний прибуток		1 102 714	218 872
Інші доходи	21	9 200	14 347
Інші витрати	21	(146 242)	(127 780)
Інші фінансові доходи	20	4 215	36 995
Фінансові витрати	19	(13 937)	(79 957)
Прибуток до оподаткування		955 950	62 477
Витрати з податку на прибуток	22	(197 268)	(34 232)
Чистий фінансовий результат		758 682	28 245
Інший сукупний дохід / (збиток) до оподаткування		2 134	(922)
Сукупний дохід та прибуток за рік		760 816	27 323

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ**

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	Акціонерний капітал	Додатковий капітал	Нерозподілений прибуток	Всього капіталу
На 01 січня 2020 року		10 074	8 180	240 724	258 978
Прибуток за рік		-	-	28 245	28 245
Інший сукупний збиток		-	-	(922)	(922)
Всього сукупного доходу		-	-	27 323	27 323
Розподіл дивідендів акціонеру		-	-	(239 030)	(239 030)
Залишок на 31 грудня 2020 року		10 074	8 180	29 017	47 271
Прибуток за рік		-	-	758 682	758 682
Інший сукупний прибуток		-	-	2 134	2 134
Всього сукупного доходу		-	-	760 816	760 816
Розподіл дивідендів акціонеру		-	-	(331 148)	(331 148)
Залишок на 31 грудня 2021 року		10 074	8 180	458 685	476 939

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУТОК»
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

<i>У тисячах гривень</i>	<i>Прим.</i>	2021 рік	2020 рік
Грошові кошти від операційної діяльності			
Надходження від покупців		2 400 112	913 578
Вартість матеріалів (робіт, послуг)		(188 886)	(90 968)
Витрати на персонал		(32 843)	(29 430)
Сплачені податки (крім податку на прибуток)		(793 292)	(328 541)
Благодійність		(144 920)	(105 304)
Інші надходження		4 329	5 134
Інші витрати		(2 247)	(5 959)
Грошові кошти, отримані від основної діяльності		1 242 253	358 510
Податок на прибуток сплачений		(172 403)	(40 995)
Проценти отримані		1 680	3 320
Проценти сплачені	12	(10 490)	(15 594)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		1 061 040	305 241
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів		(270 975)	(65 662)
Надходження від реалізації основних засобів		97	5 871
Дивіденди отримані		-	18 120
Надходження від поворотної фінансової допомоги		57 101	626 327
Поворотна фінансова допомога видана		(2 927)	(345 670)
Чисті грошові потоки, використані в інвестиційній діяльності		(216 704)	238 986
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Повернення кредитів банків	12	(28 818)	(56 171)
Виплата дивідендів	11	(545 718)	(372 748)
Погашення основного боргу за зобов'язаннями з оренди		(2 973)	(135 124)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(577 509)	(564 043)
Чисте збільшення / (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		266 827	(19 816)
Грошові кошти та їх еквіваленти на 01 січня	10	36 698	56 510
Зміна резерву під кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів		(98)	4
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	10	303 427	36 698

Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2022 рік

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Кол за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рилка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21 184	12 506
первісна вартість	1001	68 449	66 400
накопичена амортизація	1002	47 265	53 894
Незавершені капітальні інвестиції	1005	195 040	191 859
Основні засоби	1010	78 105	67 245
первісна вартість	1011	705 355	733 119
знос	1012	627 250	665 874
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	900	699
Відстрочені податкові активи	1045	62 759	81 746
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	357 988	354 055
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	14 794	337 403
виробничі запаси	1101	12 167	15 005
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	2 627	319 473
товари	1104	-	2 925
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	290 936	368 207
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 026	13 481
з бюджетом	1135	214	409
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	418	719
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	69 466	369 439
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	303 427	313 252
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	303 427	313 252
Витрати майбутніх періодів	1170	1 248	1 376
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	924	1 780
Усього за розділом II	1195	683 453	1 406 066
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 041 441	1 760 121

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10 074	10 074
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	8 180	8 180
емісійний дохід	1411	8 180	8 180
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	458 685	872 867
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	476 939	891 121
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	4 442	4 795
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 099	1 127
Довгострокові забезпечення	1520	54 501	86 709
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	62 042	92 631
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	92 584	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 408	1 978
товари, роботи, послуги	1615	9 788	7 496
розрахунками з бюджетом	1620	255 526	525 021
у тому числі з податку на прибуток	1621	60 114	42 224
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	76	19
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	401	51 226
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	10 521	14 657
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	131 156	175 972
Усього за розділом III	1695	502 460	776 369
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 041 441	1 760 121

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Статті	Код ридка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 865 670	2 067 084
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(960 198)	(938 365)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	905 472	1 128 719
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 336	2 813
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(22 061)	(26 239)
Витрати на збут	2150	(7 620)	(1 389)
Інші операційні витрати	2180	(77 579)	(1 190)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	812 548	1 102 714
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	8 905	4 215
Інші доходи	2240	1 329	9 200
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(47 847)	(13 937)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(239 970)	(146 242)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	534 965	955 950
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(121 088)	(197 268)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	413 877	758 682
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	305	2 134
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	305	2 134
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	305	2 134
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	414 182	760 816

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	10 074	18 970
Витрати на оплату праці	2505	26 006	35 827
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 272	5 417
Амортизація	2515	79 057	165 519
Інші операційні витрати	2520	947 049	742 397
Разом	2550	1 067 458	968 130

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2022 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2 219 755	2 400 112
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	92	142
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	482
Надходження від повернення авансів	3020	-	14
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	6 343	1 680
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	184	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	2 541	3 690
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(190 811)	(189 631)
Праці	3105	(20 362)	(26 547)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(5 392)	(6 296)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1 277 219)	(965 695)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(157 966)	(172 403)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(349 774)	(295 292)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(769 479)	(497 999)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(1 115)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(3 075)	(85)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(191 359)	(145 645)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	540 697	1 071 106
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	16	97
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(60 205)	(270 975)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-60 189	-270 878
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	54 174
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	98 569	28 818
Сплату дивідендів	3355	(-)	(545 718)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2 427)	(10 490)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(336 500)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-437 496	-530 852
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	43 012	269 376
Залишок коштів на початок року	3405	303 427	36 698
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(33 187)	(2 647)
Залишок коштів на кінець року	3415	313 252	303 427

Фінансова звітність ПрАТ «Укргазвидобуток» за 2023 рік

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 506	8 309
первісна вартість	1001	66 400	58 854
накопичена амортизація	1002	53 894	50 545
Незавершені капітальні інвестиції	1005	191 555	251 863
Основні засоби	1010	67 246	41 634
первісна вартість	1011	733 119	705 081
знос	1012	665 873	663 447
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебиторська заборгованість	1040	699	650
Відстрочені податкові активи	1045	81 746	130 535
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	353 752	432 991
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	337 403	334 755
виробничі запаси	1101	15 005	15 669
незавершене виробництво	1102	-	94
готова продукція	1103	319 473	316 067
товари	1104	2 925	2 925
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	368 207	93 045
Дебиторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	13 419	12 427
з бюджетом	1135	409	19 005
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	8 087
Дебиторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	719	7
Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	369 439	578 544
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	313 252	2 494
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	313 252	2 494
Витрати майбутніх періодів	1170	1 376	666
Частина перестраховки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 780	380
Усього за розділом II	1195	1 406 004	1 041 323
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 759 756	1 474 314

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10 074	10 074
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	8 180	8 180
емісійний дохід	1411	8 180	8 180
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	872 867	897 941
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	891 121	916 195
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	4 795	4 679
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 127	77
Довгострокові забезпечення	1520	86 709	77 618
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дяк-попу	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	92 631	82 374
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 978	-
товари, роботи, послуги	1615	7 131	1 115
розрахунками з бюджетом	1620	525 021	282 366
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	19	11
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	51 226	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	14 657	9 631
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	175 972	182 622
Усього за розділом III	1695	776 004	475 745
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста власність недержавного пенсійного фонду			
1800	-	-	-
Баланс	1900	1 759 756	1 474 314

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

ДОКУМЕНТ ПРИКЛАД

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	770 919	1 865 670
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(400 016)	(960 198)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	370 903	905 472
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	6 161	14 336
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(18 961)	(22 061)
Витрати на збут	2150	(3 276)	(7 620)
Інші операційні витрати	2180	(283 431)	(77 579)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	71 396	812 548
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	49 842	8 940
Інші доходи	2240	167	1 329
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(69 315)	(47 847)
Витрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(21 016)	(239 970)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	31 074	535 000
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(6 915)	(121 088)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	24 159	413 912
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	915	305
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	915	305
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	915	305
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	25 074	414 217

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	10 159	10 074
Витрати на оплату праці	2505	31 402	26 006
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 290	5 272
Амортизація	2515	44 254	79 057
Інші операційні витрати	2520	349 614	947 049
Разом	2550	440 719	1 067 458

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за Рік 2023 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 138 949	2 219 755
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	49	92
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 686	6 343
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	105	184
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	6 975	2 541
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(57 574)	(190 811)
Праці	3105	(27 021)	(20 362)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(5 391)	(5 392)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(757 469)	(1 277 219)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(106 019)	(157 966)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(181 519)	(349 774)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(469 931)	(769 479)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(18 397)	(3 075)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(321 920)	(191 359)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-40 008	540 697
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	23	16
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(118 729)	(60 205)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-118 706	-60 189
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	98 569
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(2 427)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(317 778)	(336 500)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-317 778	-437 496
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-476 492	43 012
Залишок коштів на початок року	3405	313 252	303 427
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	165 734	(33 187)
Залишок коштів на кінець року	3415	2 494	313 252